

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ORTAÖĞRETİM 9. SINIF MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VE
UYGULAMALARININ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ
(BURSA İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Erdoğan CANDAR

BURSA

2019

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM 9. SINIF MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VE
UYGULAMALARININ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ
(BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Erdoğan CANDAR

Danışman

Doç. Dr. R. Erol DEMİRBATIR

BURSA

2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Erdoğan CANDAR

**EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU**

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA**

Tarih: 16/07/2019

Tez Başlığı / Konusu: Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Bursa İli Örneği)

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 77 sayfalık kısmına ilişkin, 16/07/2019 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 14 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Erdiñ CANDAR
Öğrenci No: 801240001
Anabilim Dalı: Güzel Sanatlar Anabilim Dalı
Programı: Müzik Eğitimi
Statüsü: Y.Lisans Doktora

Danışman
(Adı, Soyad, Tarih)
Doc. Dr. R. Erol DEMİRBATIR

* Turnitin programına Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir.

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüş ve Önerileri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans Tezi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Erdoğan CANDAR

Danışman

Doç. Dr. R. Erol DEMİRBATIR

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Sezen ÖZEKE

T.C
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda 801240001 numaralı Erdinç CANDAR'ın hazırladığı "Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüş ve Önerileri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans Tezi ile ilgili tez savunma sınavı, 25/06/2019 tarihinde 10:30 – 12:30 saatleri arasında yapılmış ve sorulan sorulara alınan cevaplar sonucunda adayın tezinin başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)

Doç. Dr. R. Erol DEMİRBATIR

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Şirin AKBÜLUT DEMİRCİ

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Hasan Hakan OKAY

Balıkesir Üniversitesi

ÖNSÖZ

Eğitim-Öğretim, çağın ve yaşanan toplumun gereksinimlerine göre gelişip tecrübeler ışığında ilerleyen bir süreçtir. Bu süreç kapsamında ülkemiz ortaöğretim kurumları için Tebliğler dergisi 2017 Temmuz-ek sayısında yayımlanan yeni öğretim programı kararı ile 2017-2018 eğitim ve öğretim yılından itibaren ortaöğretim müzik dersi 9. sınıf öğretim programı uygulanmaya başlamıştır.

Yeni öğretim programıyla birlikte bu araştırmada, 9. sınıf müzik dersi öğretim programı ve uygulamalarının müzik öğretmenlerinin görüşleri incelenerek gereklilik ve gerçekleşme durumlarına bakılarak edinilen sonuçlar analiz edilip yorumlanmıştır. Bu vesileyle ilerleyen yıllarda yapılacak yeni araştırmalara da ışık tutulması amaçlanmıştır.

Araştırmam süresince beni destekleyen ve yönlendiren danışmanım Doç. Dr. R. Erol DEMİRBATIR'a, tez çalışmalarım sırasında fikirleriyle katkıda bulunan Doc. Dr. Ajda ŞENOL SAKİN, Arş. Gör. Doruk ENGÜR'e, Arş. Gör. Hatice ÇELİKTAŞ'a, çalışma süresince beni destekleyen ve hep yanımda olan aileme, tez çalışmalarım için desteklerini esirgemeyen okul müdürüm Hayrettin ARICI'ya ve resim öğretmenimiz Gülşah İSLAM'a teşekkürlerimi sunarım.

Erdinç CANDAR

ÖZET

Yazar : Erdiñç CANDAR

Üniversite : Uludağ Üniversitesi

Ana Bilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi

Bilim Dalı : Müzik Eğitimi

Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi

Sayfa Sayısı : XVII + 77

Mezuniyet Tarihi :25/06/2019

Tezin Başlığı : Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Bursa İli Örneği)

Danışmanı : Doç. Dr. R. Erol DEMİRBATIR

Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Bursa İli Örneği)

Bu araştırmanın amacı 9. sınıf müzik dersi öğretim programı ve uygulamalarının müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda program hedeflerinin incelenerek gerçekleştirme durumlarının ortaya konulmasıdır. Bu doğrultuda araştırmaya veri sağlamak amacıyla Bursa ilinde görev yapmakta olan 45 müzik öğretmenine ulaşılmış; toplamda 65 sorudan oluşan anket uygulanmış ve müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda programın değerlendirilmesine yönelik analizler yapılmıştır.

Araştırmada var olan durumu olduğu gibi saptamaya çalışmak için betimsel yöntem kullanılmıştır. Hazırlanan anketle öğretmenlere demografik özellikleri, kazanımlar, tema ve

içerik, öğretim yöntemleri ve kullandıkları ölçme ve değerlendirme teknikleriyle ilgili sorular sorulmuştur.

Genel olarak araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ortaöğretim 9. sınıf müzik dersi öğretim programının amaçlarına kısmen ulaştığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Müzik eğitimi, ortaöğretim, müzik dersi, müzik öğretmeni, öğretim programı.*

ABSTRACT

Author : Erdiñ Candar
University : Uludag University
Department : Fine Arts Education
Field Department : Music Education Department
Type Of Thesis : Master Thesis
Page Number : XVII + 77
Degree Date : 25/06/2019
Thesis Title : Secondary Education 9th Class Music Course Teaching Program and Evaluation of Their Applications In The Visuals of Music Teachers (Bursa Examples)
Advisor : Doç. Dr. R. Erol DEMİRBATIR

Evaluation Of Music Lesson Course Curriculum Of Secondary Education 9th Grade And Its Practices According To The Opinions Of Music Teachers (Bursa Province Case)

The aim of this research puts forward the necessity and realization of educational goals of 9th grade Music lesson course curriculum and its practices by examining according to the opinions of the music teachers in the light of the obtained data. In order to provide data to the research, 45 teachers of secondary school 9th grade music teachers working in the province of Bursa have been reached and a questionnaire which contain 65 question has been applied and technical analyses have been made as necessity and realization level.

A descriptive research has been done to ascertain the existing state of the research. General screening model was used in screening models. Questionnaires were asked about the

demographic characteristics, achievements, theme and content, teaching methods and the measurement and evaluation techniques they used.

According to the results of the research of the secondary education 9 grade level according to the opinions of the music teachers in the light of the obtained data, partially achieved the objectives of the course curriculum.

Keywords: *Music education, secondary school, music lesson, music teacher, music curriculum.*

İÇİNDEKİLER

	<i>Sayfa</i>
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
İNTİHAL YAZILIM RAPORU.....	ii
YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI.....	iii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iv
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	viii
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
Giriş.....	1
1.1. Eğitim Nedir?	1
1.2. Eğitim Programı Kavramı	1
1. 3. Programın Öğeleri	2
1.3.1. Hedefler.....	3
1.3.2. İçerik.....	3
1.3.3. Öğrenme-Öğretme.....	4
1.3.4. Ölçme ve Değerlendirme	4
1.4. Program Geliştirme	4
1.5. Çağdaş Eğitim Programı Geliştirmenin Temel İlke ve Öğeleri	5
1.5.1. Hümanistik yaklaşım.....	5
1.5.2. Sosyal yeniden-yapılandırmacılık.....	6
1.5.3. Teknolojik yaklaşım.....	6
1.5.4. Akademik Konu Yaklaşımı.....	7

1.6. Müzik Eğitimi	8
1.7. Türkiye’de Müzik Eğitimi	8
1.8. Türkiyedeki Ortaöğretim Müzik Öğretim Programları	12
1.8.1. 1957 Lise Müzik Öğretim Programı	12
1.8.2. 1971 Lise Müzik Öğretim Programı	14
1.8.3. 1986 Lise Müzik Programı.....	14
1.8.4. 1991 Lise Müzik Programı.....	16
1.8.5. 2009 Lise Müzik Öğretim Programı	16
1.8.6. 2017 Müzik Öğretim Programı (Güncel Program)	18
1.9. Problem	18
1.9.1. Alt Problemler	19
1.10. Araştırmanın Amacı	19
1.11. Araştırmanın Önemi	20
1.12. Varsayımlar	20
1.13. Sınırlılıklar	20
1.14. İlgili Araştırmalar	21
Yöntem	24
2.1. Araştırma Modeli	24
2.2. Evren Örneklem	24
2.3. Veri Toplama Araçları	26
2.4. Verilerin İşlenmesi ve Yorumlanması.....	26
Bulgular ve Yorumlar.....	27
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	27
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	43
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	51

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	54
Sonuç ve Öneriler	61
4.1. Sonuçlar.....	61
4.1.1. Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar.	61
4.1.2. İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar.	62
4.1.3. Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.	62
4.1.4. Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar.	63
4.2. Öneriler.....	64
KAYNAKÇA	66
EKLER	69
ÖZGEÇMİŞ	77

TABLULAR LİSTESİ

<i>Tablo</i>	<i>Sayfa</i>
1. Ankete Katılan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri.....	25
2. Müzik Dersi (Dinleme-söyleme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Öneme İlişkin Öğretmen Görüşleri	27
3. Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Öneme İlişkin Öğretmen Görüşleri	30
4. Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanları Amaçlarının Öneme İlişkin Öğretmen Görüşleri	31
5. Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanları Amaçlarının Öneme İlişkin Öğretmen Görüşleri	33
6. Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri	37
7. Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri	39
8. Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri	41
9. Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilere İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	43
10. Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilerin Gerçekleştirilme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri	47
11. 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında ve Kılavuz Kitapta Öğretim Durumlarına Başvurulma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	51

12. 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında Ve Kılavuz Kitaptaki Öğretim Durumlarının Gerçekleşme Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	53
13. Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme Ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurduklarına İlişkin Görüşleri.....	55
14. Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme Ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurulması Gerekliliğine İlişkin Görüşleri	58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil

Sayfa

1. Şekil 1. Müzik Dersi (Dinleme-söyleme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği 29
2. Şekil 2. Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği 31
3. Şekil 3. Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği 33
4. Şekil 4. Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği 35
5. Şekil 5. Müzik Dersi (Dinleme-Söyleme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği..... 37
6. Şekil 6. Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği..... 39
7. Şekil 7. Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği..... 41
8. Şekil 8. Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği..... 42
9. Şekil 9. Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilere İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği 46
10. Şekil 10. Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilerin Gerçekleştirilme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği 50

11. Şekil 11. 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında ve Kılavuz Kitapta Öğretim Durumlarına Başvurulma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği.....	53
12. Şekil 12. 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında ve Kılavuz Kitaptaki Öğretim Durumlarının Gerçekleşme Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği.....	55
13. Şekil 13. Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurduklarına İlişkin Görüşleri Grafiği ..	57
14. Şekil 14. Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurulması Gerekliliğine İlişkin Görüşleri Grafiği ..	60

KISALTMALAR LİSTESİ

Bkz.	: Bakınız
Diğ.	: Diğerleri
Efmeb.	: Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü
Gsf.	: Güzel Sanatlar Fakültesi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Oömp.	: Orta Öğretim Müzik Programı
Ort.	: Ortalama
ÖSS	: Öğrenci Seçme Sınavı
ÖYS	: Öğrenci Yerleştirme Sınavı
s.	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
TTKB	: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı
vb.	: Ve Benzeri

Bölüm 1

Giriş

1.1. Eğitim Nedir?

Eğitim nedir sorusuna zaman içerisinde birçok tanımlama yapılmıştır. Kısaca ele aldığımızda eğitim, genelden özele giderek toplumun tüm alanlarında etkili olan ve bu etki ile bireyleri değişime uğratan, bireyin doğumundan ölümüne kadar etkili olan bir kavramdır. Eğitim, kişinin zihinsel, bedensel, duygusal ve toplumsal yeteneklerin gelişmesi ve davranışlarının istenilen şekilde geliştirilmesidir. Birey, sürekli olarak çevresi ve içinde bulunduğu kültürle etkileşim içinde olur. Bu süreç içinde eğitim sayesinde birey daha nitelikli, etkili ve verimli bir birey haline gelir (Akyüz, 2018).

1.2. Eğitim Programı Kavramı

Program, tanım olarak; Bir işin ne zaman gerçekleşeceğini, işin bölümlerini ve bölümlerin sıralamasının nasıl olacağını gösteren taslaktır (Türk Dil Kurumu, 2005). Diğer taraftan ele alındığında bir konunun biçimini, belirleyen plan veya ileride yapılacak işlerin sırasını ve kapsadığı alanı ifade eden taslak anlamlarına gelmektedir (Alaylıoğlu ve Oğuzkan, 1976).

Genel ifadeyle program, Alıcıgüzel'e göre ise İş bölümlerinin ne şekilde yapılacağını gösteren yazılı belgedir (Alıcıgüzel, 1979).

Eğitim programı kavramının kullanılmaya başlaması ise M.Ö.1. yüzyıla kadar uzandığı bilinmekle beraber, Julius Ceaser ve askerlerinin Roma'da yarışların yapıldığı koşu pistinin adına koşu yolunun latince anlamı 'Curriculum' olarak kullandıkları ve dönem içerisinde koşu pisti olarak adlandırılan bu kavram günümüze program 'İzlenen Yol' anlamında geçmiştir (Oliva, 1988).

Eğitimciler eğitim programı kavramını çeşitli tanımlarla ifade etmişlerdir. Bu tanımlara baktığımızda; Olivia, (Olivia,1988) eğitim programını, konular göz önünde bulundurularak

yapılacak olan bir çalışmanın materyaller listesi, programlanması ve derslerin sıralanması olarak ifade etmiştir. Bir diğer görüş ise, (Caswell ve Campbell, 1935) eğitim programını Olivia'nın aksine konuların göz önünde bulundurulmadan, öğrencinin ön planda olduğu, öğretmenlerin yol göstermesiyle öğrencilerin kazandığı tüm yaşantılar olarak ifade etmiştir.

1. 3. Programın Öğeleri

Birey dünyaya geldiği andan itibaren fiziki, sosyal ve kültürel çevresiyle etkileşimlerinin ürünü olarak bazı alışkanlıklar kazanarak sahip olduğu bu alışkanlıkları diğer insanlarla paylaşır. Kültürel şartlar içinde sosyal ilişkiler hem toplumun hem kültürün hem de bireyin niteliğini etkiler. Bir yandan bireylerce paylaşılmış maksatlar toplumun, bireylerin tatmin edici sonuçlarla özdeşledikleri ve birbirleriyle paylaştıkları davranışlar ve aletler de kültürün sürekli oluşum ve gelişimine vesile olur (Ertürk, 1972).

Ertürk yine kitabında, “İlkel toplum düzeninden uzaklaştıkça kültürlenmeye kasıt hatta plan unsurlarını katmak zorunlu hale gelmiş; özellikle yüzyılımızın şartları içinde plan unsuru ağırlığını iyice arttırmıştır” diyerek planlamanın önemini vurgulamıştır (Ertürk, 1972).

Görüldüğü üzere birey, doğumundan ölümüne kadar toplum içinde entegre, sosyal ve kültürel olarak sürekli gelişim içindedir. Bu öngörüldük gelişimin bir programa bağlı olması en doğru kültürlenme yolu olmuştur.

Ertürk'e göre, insanı ne yönden ve nasıl değiştireceğimiz hususunda düşünmeye başlayabilmek için her şeyden önce insanın ne olduğu hususunu açıklığa kavuşturmak gerektiğini söyleyerek program geliştirmenin ne kadar mühim bir iş olduğunu bizlere hatırlatmıştır (Ertürk, 1972).

Eğitim programı ve program geliştirme kavramları birbiriyle ilişkili olmakla birlikte çok karıştırılan iki kavramdır. İkisi arasındaki farkı belirlemek için kısaca program geliştirmeye

“Eğitim programının tüm s¼reçleri ve değerlendirme ¼geleri arasındaki etkin ilişkiler b¼t¼n¼” olarak tanımlayabiliriz (¼zcan, 1997).

Eğitim programı, “Hedefler”, “İçerik”, “¼ğrenme ve ¼ğretme alanları”, “¼lçme ve değerlendirme” olmak üzere dört temel ¼geden oluşur:

1.3.1. Hedefler. Eğitimde hedefler uzak, genel ve özel hedefler olarak ayrılır. Bir eğitim sisteminde yetiştirilmek istenilen ideal bireylerin nitelikleri çerçevesinde topluma istedik becerilerin kazandırılması eğitimde uzak hedefdir.

Genel hedefler, eğitim programında elde edilmek istenen ideal bireyin olması gereken niteliklerini bir bir sayarak açıklayan ve biraz daha ayrıntılı halde ele alan hedeflerdir.

Özel hedefler ise ulusal bir eğitim sistemindeki okullarda okutulan derslerin herbiri ayrı ayrı işlenen ve birbirinden bağımsız hedeflere sahip okullardır. Bu okulların hedefleri de özel hedefler olarak adlandırılabilir (Aksu, 2018).

1.3.2. İçerik. İçerik olarak bakıldığında müzik ¼ğretimiyle ¼ğrencilerde gerçekleştirilmek istenen hedef davranışlarla ilgili, tutarlı olarak ¼ğretim s¼resince ele alınıp işlenmesi, üzerinde durularak ¼ğrenciye kazandırılması gereken müzikal kavramlar, olgular, sınıflamalar, ¼lç¼tler, yöntemler ve üniteler, ünite adları, konular, konu başlıkları şeklindeki müziksel bilgilerdir (Uçan, 2005).

Genel olarak programın konuları ve bu konuların ve işlenme şekillerinin planı ve içerikleri bir programın içeriğini oluşturmaktadır.

1.3.3. Öğrenme-Öğretme. Hedef ve kazanımlara ulaşmanın nasıl gerçekleşeceğine, nasıl bir yol izleneceğine dönük planlamanın yapıldığı kısım eğitim programında “Öğrenme-Öğretme” alanıdır.

Erden’e göre bu unsur; “Öğrencilerin hedeflere ulaşmaları için geçirmeleri gereken öğrenme yaşantılarını sağlayacak olan dış koşulların düzenlenmesi” olarak tanımlanmaktadır (Erden, 1995).

1.3.4. Ölçme ve Değerlendirme. Gerek öğretmenler gerek öğrenciler için ölçme ve değerlendirme eğitim programının son ögesini oluşturmaktadır. Çeşitli ölçme araçlarıyla saptanan bulgular, öğrencilerin hedeflere ulaşma derecesini gösterirken, öğretmen içinde gerçekleştirilen öğretim faaliyetinin ne derece etkin olduğu yönünde dönüt vermektedir.

Eğitim programında her öge birbiriyle bağlantılıdır. Örneğin programda yer alan bir kazanımın öğrenci için uygun olmaması durumunda eğitim durumu ne kadar iyi düzenlenirse düzenlensin öğrenci istenildik davranışı kazanamayacaktır.

Bu istendik davranışın öğrencide kazanıp kazanılmadığını da ölçme ve değerlendirme yoluyla dönüt alınarak gözlemlenebilmektedir.

1.4. Program Geliştirme

Eğitim programı ve program geliştirme her ne kadar birbiriyle karıştırılan iki kavram olsa da eğitim programı öğeleri olarak adlandırdığımız “Hedefler”, “İçerik”, “Öğrenme-Öğretme”, “Ölçme ve Değerlendirme” arasındaki bağ ve ilişkiler bütünü olarak tanımlayabiliriz (Aksu, 2018).

Program geliştirme, programın belirlenen amaçları, ders konuları, öğretim yöntemleri ve değerlendirme yolları vb. bakımından toplumdaki gelişmelere bağlı olarak düzenlenerek

güncelleme yapılmalı ve araştırma yoluyla yenileştirilip güncelleştirilmelidir (Oğuzkan, 1993).

Bu kapsamda eğitim ve öğretimin kalıcı ve güncel olmasının ve başarıya ulaşmasında program geliştirmenin büyük bir önemi vardır.

1.5. Çağdaş Eğitim Programı Geliştirmenin Temel İlke ve Öğeleri

Sönmez eğitim programını; kişide gözlenmek istenen hedef davranışları, içerik, eğitim ve sınav durumlarını ele alan bir bütünü şeklinde ifade etmiş olup dört farklı yaklaşımdan bahsetmiştir (Sönmez, 2005)

1. Hümanistik Yaklaşım
2. Sosyal Yeniden-Yapılandırıcılık
3. Teknolojik Yaklaşım
4. Akademik Konu Yaklaşımı

Eğitim programı geliştirilirken temel alınabilecek yaklaşımlar yukarıda belirtilmiş olmakla birlikte bir eğitim programı hazırlanırken bu dört eğitim yaklaşımının da göz önünde bulundurulması daha uygun olur.

1.5.1. Hümanistik yaklaşım. Genel olarak bakıldığında temeli bireyin kendi özüne dönük yani kendi kendini gerçekleştirme amaçlanmaktadır. Süreç içinde amaca uygun olarak eğitimde bireyin ilgisini çekecek oyunlar, bulmacalar ve anlık doğaçlama etkinlikleri yapılır. Bu etkinlikler sonucunda öğrenciler kendilerini keşfetmekle birlikte eğitim motivasyonlarını olumlu yönde geliştirirler. Hümanistik yaklaşımda, bireyin kendini gerçekleştirebilmesi için duygu ve davranışlarla bir bütün olarak ele alınması önemlidir ve

sosyal, kendine güveni tam, iletişimi güçlü bireyler yetiştirmek hedeflenmektedir (Mcneil, 1996).

Bu programda en önemli olduğu düşünülen öğrencinin tüm öğrenmeyi bir yaşam biçimi olarak alıp içselleştirmesidir. Birey kendini gerçekleştirerek öğrendiği tüm bilgileri hayatına alır dolayısıyla bu açıdan ele aldığımızda geliştirilecek olan her programın bu yaklaşıma gereksinim duyabileceği düşünülebilir.

1.5.2. Sosyal yeniden-yapılandırıcılık. Sosyal yeniden yapılandırıcılık yaklaşımı toplumun Sosyo-ekonomik ve kültürel yapısıyla doğrudan ilgili bir yaklaşımdır. Temel amaç toplumu sosyal ve kültürel anlamda ileriye taşıyıp geliştirmektir. Toplumda yaşanan olaylar içeriği oluşturmakla birlikte, bireyi toplumun içinde bulunduğu sorunlarla yüzleştirerek çözüm araması sağlanır ve genellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kullanımı daha yaygındır. Her işin üstesinden gelen bireyler yetiştirilmeye çalışılan bu yaklaşımda süreç olarak sorunlar belirlenip öğrencilerin bu sorunları çözümlemesi için sorumluluk almaları beklenir. Bu nedenle grup çalışmaları önemli yer tutar. Bu yaklaşımda öğrencinin toplumun önemli bir bireyi olduğu hissettirilir ve böylece sorunların üstesinden gelmesi beklenir (Mcneil, 1996).

1.5.3. Teknolojik yaklaşım. Bu yaklaşımda bilgi verilerek birey yönlendirilir ve ne öğretildiğinden çok nasıl öğretildiği önem taşımaktadır. Öğretmen etkili öğretim için materyalleri hazırlar. Eğitim kolaydan zora doğru gidecek şekilde uygulanarak her işlenen konu üzerine başarı sağlandıkça yenileri eklenerek devam edilir. Sayısal bilimlerin yanı sıra yabancı diller, güzel sanatlar alanlarıyla da ilişkilidir.

Amacı çağın ihtiyaç duyduğu insan gücünü yaratmak olan teknolojik programda, mesleki eğitim yapılarak tecrübe kazandırılır. Sosyal etkinliklere fazla yer verilmemesi sebebiyle bireylerin sosyal yanları yeterli gelişemediği düşünülmektedir (Mcneil, 1996).

Öğrenci her yaptığı çalışmadan sorumludur ve kendisinden ürün beklenir. Eğitim sonucunda ürüne önem verilir ve ölçme değerlendirme olarak alışlagelmiş testler geliştirilerek yapılan her ölçme analiz edilebilir olabilmesi öngörülmektedir.

Öğrencinin kendisinden beklenen ürüne önem verilmesi yüksek performans beklenmesi anlamına gelmektedir. Bireyin bir başarısızlığı varsa bu onunla ilgili değil hazırlayanın hatasıdır ve birey bu hatalardan sorumlu değildir (Mcneil, 1996).

1.5.4. Akademik Konu Yaklaşımı. Akademik konu yaklaşımı, akılcı düşünmeye iten ve sürekli kendini geliştirme yolunda olan araştıran, empati yapabilen yeri geldiğinde disiplinler - arası ilişki kurarak öğrenmeyi gerçekleştirebilen bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Yorumlama, soru sorma ve araştırma en çok kullanılan eğitim yöntemleri arasında olduğu düşünülmektedir (Mcneil, 1996).

Akademik konu yaklaşımında öğretmenler için hedeflenen öğrenciye yapılan değerlendirmenin zaman kaybı olarak görülmeden salt değerlendirme yapılması ve sonucunda öğrencinin belirli bir sınav için şartlanıp öğrenmeyi gerçekleştirmesinden ziyade hayat boyu kalıcı öğrenimi sağlaması düşünülmektedir.

Tan ve Erdoğan'ın kitabında da eğitimin sürekli gelişmekte olan teknoloji ve yaşayan toplum normları içinde kendini yenilemesinin kaçınılmaz olduğu belirtilmiştir (Tan & Erdoğan, 2004).

Eğitim programlarının yenilenme ve geliştirme aşamasında bu öğelerin her biri önem oluşturduğundan programla alakalı bir değişiklik olacağı zaman tüm öğeler göz ardı edilmeden incelenerek yeni programların hazırlanması doğru olacaktır (Erden, 1998).

1.6. Müzik Eğitimi

Bireylerin eğitimin her yönüyle gelişmelerini amaçlayan çağdaş eğitim, ilerlemiş toplumlarda planlanıp uygulanan bu eğitim sürecinde ‘Sanat Eğitimi’ eğitimin, ‘Müzik Eğitimi’ de sanat eğitiminin önemli ve olmazsa olmaz unsurlarındandır (Uçan, 1982).

Etkin bir disiplin alanı olan müzik eğitimi, sanat eğitimi içinde önemli yer tutar. Eğitim almış bireylerden oluşan toplumlarda sanata ve sanatçıya verilen destek artar ve bu o toplumda sanatın yer edinmesine olanak tanır. Gelişmiş toplumlarda günümüzde sanatın bu derece ileri seviyelere ulaşması okul müzik eğitimiyle doğrudan ilişkilidir (Yönetken, 1993).

Bu bağlamda müzik eğitiminin önemi bizlerin geleceği olan gençlerimiz için büyük önem taşımaktadır. Türk besteci ve müzik yazarı Halil Bedii Yönetken ’in de dediği gibi uygar medeniyetlerin müzik eğitimi alanındaki başarılarını yukarıdaki sözleriyle belirtmiştir.

1.7. Türkiye’de Müzik Eğitimi

Ülkemizde müzik eğitimi Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarla birlikte gelişimini hızlandırarak devam etmiştir. Cumhuriyetin kazanımları her alanda olduğu gibi müzik eğitimi alanında da büyük ölçüde hissedilmiştir. Cumhuriyetin kurucusu olan Atatürk’ün sanata ve müzik eğitimine verdiği önem tüm kesimlerce bilinmektedir.

Eğitimin her alanında olduğu gibi müzik eğitimi de planlanması ve program geliştirme çalışmalarının yapılması gereken alanlardan biridir. Müzik Eğitimi Programı, müzik dersinde bu planın uygulamadaki hali ve öncesinde tasarlanan bir örneğidir. Örgün eğitimin olmazsa olmazlarından biri de eğitim programıdır. Çünkü program, öğretmen, öğrenci ve çevreyi bir

araya getiren ve bu ögelerin birlikte düzen içerisinde eğitime devam etmesini sağlayan yapıdır (Uçan, 2005).

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurulmasından kısa bir süre sonra eğitim alanında en büyük yeniliklerden biri de Tevhid-i Tedrisat kanununun yürürlüğe koyulmasıdır. 1924 yılında çıkarılan bu kanunla birlikte okul programları üzerinde büyük kapsayıcı değişiklikler uygulanarak bütün okullar tek kurum yani Milli Eğitim Bakanlığı çatısı altında toplanmıştır. Sonrasında zaman içinde gerçekleştirilen program geliştirme çalışmalarını dört dönemde toplanmaktadır (Varış, 1996 ve Gezer, Köse, Durkan, Uşak, 2003).

Cumhuriyetin ilanından başlayan ve Harf İnkılabına kadar olan süre içerisinde halen teksir makineleriyle ders kitaplarının çoğaltıldığı ve bu kitaplarla eğitimin verilmeye çalışıldığı bilinmektedir (Ayas, 1993). Bu dönem içinde ülkemize birçok eğitimci görüş alınması için çağırılmış ve bunlardan biri olan uzman sosyolog ve eğitimci John Dewey, hali hazırdaki müfredatın yeterli ve kapsamlı olmadığını belirten bir rapor hazırlayarak sunmuştur (Turan, 2000).

Harf İnkılabıyla birlikte yeni programlarda değişikliğe gidilmeye çalışılsa da yeterli matbaa olmaması kaynakların çoğaltılamamasına sebep olmuş ve kaynaklar sadece öğretmenlerin eline ulaşabilmiştir. Öte yandan her ne kadar harf inkılabı sonrası eski dilde olan kaynaklar Latin alfabesine geçirilmeye çalışılsa da matbaa kullanımının yaygın olmamasından dolayı öğretmenler öğrencilere not tutturma yoluna gitmiştir. Bu durum öğrencileri ezber dayalı eğitime yönlendirmiştir (Ayas, 1993).

Varış, bu dönem hakkında Türk ve yabancı uzmanlardan yararlanılarak yapılan program geliştirme faaliyetlerinin devam edildiğini, ortaokul ve liselerde uygulanan programlara yeni dersler eklendiği ya da ders çıkarıldığını belirtmiştir. Ortaöğretimin anlamı, öğrencilerin bir

sonraki aşama yani lise sonrası eğitimleri için hazırlıklı olmalarını sağlamakla birlikte genel eğitim veren ve liseden sonra hayata atılacak gençlere hem genel kültür hem de ilgi, istek ve yeteneklerine uygun gerekli meslek öncesi bilgi ve becerileri kazandıran bir kurum haline gelmiştir (Varış, 1996).

1949'da birçok okulu ziyaret eden John Ruffi, bu dönemde uygulanmakta olan programın amaçlarına ulaşmadığını düşünerek Türkiye'de uygulanacak olan programın Türk uzmanlarca hazırlanıp geliştirilmesinin daha uygun olacağını belirtmiştir. Her ne kadar uzmanlarca program geliştirilip hazırlansa da belirlenen hedeflere ulaşılamama ve sistematik bir değerlendirme yapılanmasının olmaması dönemin eksiklikleri olarak dikkat çekmektedir (Ayas, Özmen, Demircioğlu, Sağlam, 1999).

Her ne kadar etkili bir program olmasa da ülkemizde ilk ve orta dereceli okullarda ilk olarak 1953 yılında çok amaçlı programların yürürlüğe konulmasıyla birlikte program geliştirme alanında ilk kapsamlı girişim gerçekleşmiştir. Daha sonrasında 1954-1955 öğretim yılında İstanbul Atatürk Kız Lisesinin 35 öğretmeni ile gerçekleştirilen deneme okulu program taslağı hazırlanmıştır ve bu taslak yabancı eğitim uzmanlarından yardım alınarak ve öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmış ve her ne kadar başarılı olduğu görülse de ülke genelinde uygulamaya geçirilememiştir (Varış, 1996).

Türkiye'de 1960'lı yıllara kadar uzanan süreye baktığımızda müzik eğitimiyle ilgili karar alan Talim Terbiye Kurulu genel ifadelerle değişikliklere karar verir, ardından belirlenmiş olan amaç ve konular Tebliğler dergisinde yayınlanır ve resmîyet kazanır. Sonrasında geliştirilen dersin amaç ve kazanımlarına uygun ders kitapları hazırlanarak uygulanacak olan ders kitabı seçilir ve program geliştirme süreci tamamlanır (Akdeniz, 1995).

1960'lı yıllara gelindiğinde dünyanın gelişmiş ülkelerinde program geliştirme alanındaki hızlı değişimlere ülkemizde de geri kalınmayarak önemli adımlar atılmıştır. Nitekim 1962 yılında toplanan VII. Millî Eğitim Şurası'nda alınan ve aşağıda belirtilen kararlar bu sürecin ülkemizdeki etkilerini göstermektedir:

1. Eğitim programları günün gerçekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenecek.
2. Geliştirilen ders kitapları ve kaynak kitaplar bu programlara uygun halde hazırlanacak.
3. Öğretmen yetiştirme, yeni düzenlenen programlara göre yapılandırılacak.
4. Ülkenin farklı bölgelerinde uygulanmak üzere geliştirilen ve düzenlenen öğretim programları iki yıl süreyle deneme programları düzenlenecek (Ayas ve diğ., 1999; Demirel, 1997).

Ülkemizde 1980'li yıllara gelindiğinde modern programlardan vazgeçilerek Türk uzmanlar tarafından kurulan komisyonlar program geliştirme çalışmalarına başlamış ve 1964-1985 yılları arasında yürürlükte olan programlar incelenip göz önünde bulundurulularak yeni programlar geliştirilmiştir. Bu dönemle birlikte daha çok klasik sistem olarak bilinen ders kitabına dönük eğitim anlayışına geçilmiştir (Ayas, Çepni, Akdeniz, 1993).

Şubat 1990'da toplanan Ölçme Değerlendirme ve Program Geliştirme İhtisas Komisyonu toplam 9 alanda program geliştirme ihtisas komisyonları oluşturulmuş, böylelikle 90'lı yıllarda program geliştirme ve ölçme ve değerlendirmeye verilen önemin artmıştır. Kurulan komisyonlar kendi alanlarında müfredatlarını oluşturmuş fakat komisyon içinde yapılan itirazlar sonucu ortak bir program izleme yoluna gidilememiştir. Böylece ülkemizde halen nitelikli ve tek çatı altında toplanan bir program modeli geliştirilememiştir (Demirel, 1997)

1990-1991 eğitim-öğretim yılından itibaren ise ders geçme ve kredi sistemine geçilmiştir. Bu program bir önceki uygulanmakta olan programla aynı amaç ve kazanımlara sahip olsa da

sınıf geçme sistemi kalkmış, ders geçme sistemi kullanılır olmuştur. Böylelikle zorunlu dersler harici istenilen dersi seçmek daha kolay hale getirilmiştir. Öğrenciler bu sistemde istedikleri dersleri almakta zgr olmuş ve zamanla ilgi ve becerileri doğrultusunda ilerlemeleri amaçlanmıştır. Böylelikle ğrenciler ileride eğitimini alacakları alanlarda alt yapı sahibi olacak ve bu doğrultuda ilgi ve yeteneklerini geliştireceklerdir (Ayas ve diğ., 1999; Akdeniz, 1995).

Sonrasında 1995 yılına gelindiğinde ders geçme sisteminin olumsuz yönleri olarak öğrencilerin okul içinde farklı dersleri alarak btnlğin bozulması ve bazı öğrencilerin diğer okullardan ders alarak okula bağlılık gösterememesi olmuştur. Bu sistemin yanı sıra 1991 öncesi uygulanmış olan sınıf geçme sisteminin de eksiklikleri göz önünde bulundurulup, 1995-1996 eğitim-ğretim yılı itibariyle MEB Ders Geçme ve Kredi Sistemi güncellenerek yürürlüğe konulmuştur.

1.8. Türkiyedeki Ortağretim Müzik ğretim Programları

1.8.1. 1957 Lise Müzik ğretim Programı. Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler dergisinin 26 Eyll 1949 tarihli ve 2588 numaralı ve 557 sayılı genelgesinde; öğrencilere resim, müzik ve sanat tarihi yerine ikinci bir yabancı dili seçme hakkının tanındığı belirtilmekte olup arşamba ğleden sonralarında ders yapılmayacağı belirtilmiştir.

arşamba günleri öğleden sonra öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre grup çalışmaları kapsamında inceleme gezileri, müzik, resim, spor, izcilik, müsamere gibi etkinliklerin yapılabileceği belirtilmektedir. 1949-1950 ğretim yılından itibaren uygulamaya başlanacak programın dersleri ve ders konuları içinde lise 1. sınıf müzik ğretim programının içeriği, konularının sıralandığı müfredat programı anlayışında verilmiştir (T.C Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], Tebliğler Dergisi, 1949).

1957 Lise 1.sınıf müzik öğretim programına baktığımızda 1949'da yayımlanan lise 1 seçmeli müzik dersi programı 1.sınıfı ile hemen hemen aynı içeriğin mevcut olduğunu görüyoruz. Sadece 1949 yılındaki program 6 maddede verilirken 1957 programında 1. sınıf konuları 7 maddede ve fazladan olarak 'Müzikte motif-cümle-periyot, basit şarkı ve dans formlarının açıklanması' konusu ile birlikte verilmiştir (Aksu, 2017).

Lise 1.sınıflar için bu programın içeriğine baktığımızda; 'Ortaokulda öğrenilen konuların tekrarı olup, yeni olarak iki diyez ve iki bemollü majör ve ilgili minör tonlar, bu tonlar üzerinde solfej, deşifraj ve basit imla çalışmaları, kız ve erkek ses gruplarının sınıflandırılması ve ses genişlikleri ve karakterleri hakkında bilgi verilmesi, fa anahtarlı ve iki anahtarlı eserler üzerinde çalışmalar, kadans fikri ve ikili aralık, üç ve dört sesli akorların söylenmesi, tek ve çok sesli şarkılar, türküler ve kanonlar, müzikte motif-cümle-periyot, basit şarkı ve dans formlarının açıklanması ve son olarak plaklardan koro ve solo eserler ve şarkılar, enstrümantal müzik türlerinin dinletilmesi' içeriği verilmiştir (Aksu, 2017).

Genel olarak 1957 lise müzik öğretim programına göz atıldığında batı müziği kuramları ve uygulamalarının temel olarak alındığı ve programın uygulanması aşamasında müzik öğretmenin; sınıfın ve öğrencilerin seviye ve ön öğrenmelerini dikkate alarak dersini yürütebileceği yönündeki direktifler, programda belli bir esnekliğin kapsandığını göstermektedir.

1957 lise müzik öğretim programı incelendiğinde, program konularının ifade ediliş biçimi öğrenciden çok öğretmenin görev ve yükümlülüklerini çağrıştırdığı için program uygulamasının daha çok öğretmen merkezli bir anlayışla yürütülmüş olduğu düşünülmektedir.

1.8.2. 1971 Lise Müzik Öğretim Programı. 14 Haziran 1971 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Dairesinin 177 karar sayısı ile ‘Orta Dereceli Okulların Birinci Devre Sınıfları ve İkinci Devre Birinci Sınıf Müzik Dersi Taslak Programı’ yayınlanmıştır (T.C MEB Tebliğler Dergisi, 1971, No: 177).

1971 programına bakıldığında Aksu 2017 yılında yazmış olduğu kitabında da belirttiği gibi seçmeli ve haftada iki saat olarak hazırlanmış müzik dersi programında öğrencilerin müziğe dönük etkinliklerinin odağında, nazari bilgilerden daha çok söyleme, çalma, dinleme ve repertuvar oluşturma etkinlikleri kapsanmıştır. Program, liselerde daha çok koro ve çalgı topluluklarının faaliyetine dönük bir anlayışı, bir başka ifade ile toplu müzik eğitimini öncelemiş ancak müziğe yetenekli ve daha istekli öğrencilerin müzik uğraşları içinde keman-piyano vb. çalgı öğrenme odaklı bir yaklaşımı da barındırmıştır (Aksu, 2017).

1.8.3. 1986 Lise Müzik Programı. Bu program; Eğitim Öğretim Yüksek Kurulu Başkanlığı tarafından 28 Mart 1986’da kabul edilmiştir. Ortaokul ve lise programlarında içerikler farklı olarak sunulmuşsa da programda verilen ‘Amaçlar’ ve ‘Açıklamalar’ ortaokul ve lise için aynı ve geçerli olmuştur. ‘Amaçlar’ 9 maddede toplanmış olup, programın özel amaçlarından çok ‘Genel Amaçlar’ anlayışı ile oluşturulmuştur.

Programda göze çarpan maddelerden biri, ‘Millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından olan İstiklal Marşı’mızın en iyi ve doğru bir şekilde öğrenilip, söylenmesini sağlamak’ (T.C. MEB, Ortaokul Müzik Programı, 1986) maddesidir. Bu madde daha önceki 1968 ilkokul programında ilk kez sınıflara göre ‘İçerikler’ de yer verilmişken cumhuriyet döneminden beri gelen programların içinde bu ve bundan sonra geliştirilmiş olan programlarda ‘Amaçlar’ da yer almıştır.

Yine göze çarpan bir diğer maddede ise Türk Sanat Müziğine dönük makamlara yer verilmiş olup temel 4'lü ve 5'li kalıplar kapsamıştır. İlk defa bir programda Türk müziğine dönük çalışmanın olması Türk ve Batı müziğinin birlikte verileceğini göstermekle birlikte öğrencilerin makamları tanıma anlamında makam isimlerinden söz edilmesine vesile olmuştur.

Programın öngördüğü araç-gereç, materyal ve ortamlarla ilgili olarak Aksu kitabında; (Aksu,2017) programda blok flüt, melodika, madolin, piyano, elektro org gibi Batı tampere akortlu çalgılarına ek olarak kaval, bağlama, kemençe vb. gibi halk çalgıları ve imkanlar ölçüsünde her türlü ritim çalgısının kullanılmasından bahsetmektedir.

Programla ilgili olarak Uz, ülkenin içinde bulunduğu dönem ve askeri yönetimin egemen olduğu dönemde gerçekleştiği için daha önceki programlardan farklı olarak Türk Sanat Müziğinin programda yer aldığını belirtmiştir (Uz, 2002).

Ayrıca programda 'Ritmik Jimnastik' uygulamalarından 'Dalcroze Metodu'na dönük yaklaşımı, programın kendinden öncekilere göre yenilikçi ve kendinden sonrakilere de ortam ve olanak hazırlayıcı gelişkin bir yönü olarak düşünülebilir (Aksu, 2017).

Ek olarak bakanlık tarafından gönderilecek kasetlerden Lise 1. sınıflar için form bilgisi bölümünde işlenen Türk ve Batı müziği örnek eserler, makam (ayak) seyir örnekleri, musiki tarihi bölümünde işlenen eserlerle Türk musikisi edebiyatı bölümünde işlenen örnekler dinletilmesi programda geçen bir diğer maddedir (T.C. MEB., Lise Müzik Programı, 1986).

1.8.4. 1991 Lise Müzik Programı. ‘Önemini kavrayabilme’ ifadesi bu programın amaç maddelerine baktığımızda müziğin insanı yönlendirmesi ve şekillendirmesinde oynadığı olumlu fonksiyona vurgu yapması olarak kullanılmıştır. Bu açıdan baktığımızda programın duyulara dönük, estetik kaygı güdülererek geliştirilmiş bir program olduğunu düşünebiliriz.

1991 Lise Müzik Programı’nın sunumunda gözlenebilen tutarsızlıklar, programın ‘Açıklamalar’ bölümünde biraz dengelenmeye çalışılmıştır. Programın açıklamalarında; programın seçmeli müzik dersine göre hazırlandığı, bütün konulara ilişkin parçaların seçilerek derslerin solfej, söyleme ve çalma biçiminde işlenmesi gerektiği, konuların birbirleri ile bütünleştirilmesi gerektiği ve her türden seçkin eserler olmak üzere dinleme etkinliklerine yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (T.C MEB Tebliğler Dergisi, 1991).

1991 Lise Müzik Programını, önceki uygulanmaya çalışılan program olan 1986 programı ile kıyasladığımızda hem öğrenme alanları olarak kabul edilen konu başlıkları hem de bu başlıklar altında sıralanan konu temalarının hafifletilmiş ve daha anlaşılır olduğunu görüyoruz. 1986 programında sekiz ayrı öğrenme alanı varken bu programda üç ayrı öğrenme alanı verilmiştir. Bu öğrenme alanları; ‘Müzik Tarihi’, ‘Müzik Kuramları’, ‘Çalma – Söyleme’ olarak belirtilmiştir (Aksu, 2017).

1.8.5. 2009 Lise Müzik Öğretim Programı. Bu program 2009 yılında Talim Terbiye Kurulu 240 sayılı kararı ile kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. ‘Ortaöğretim 9, 10, 11, 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programı’ başlığı altında sunulan program; Cumhuriyet Dönemi müzik öğretim programlarının oluşturulması aşamasında, çağdaş program geliştirme ilkeleri dikkate alınarak hazırlanmış ilk lise müzik öğretim programı olarak bilinmektedir (Aksu, 2017).

2009 programında, bireyin elinde bulundurduğu tecrübe ve deneyimlerini yok saymadan dikkate alan, bireylerin etkin katılımıyla onları doğru sonuca götürmeyi hedefleyen, girişimci ve yapılandırmayı önemseyen bir yol izlenmiştir (T.C. MEB, 2009).

Ortaöğretim müzik dersi öğretim programının müzik dersine bakışını şöyle tanımlayabiliriz;

Müzik dersi, öğrencinin program dahilinde aktif rol aldığı, söyleme ve çalma alanıyla müzik yapan, dinlediği müzikleri anlamlandıran, doğaçlama yapabilen ve yaratıcılığını geliştiren kısaca düşünen ve üreten öğrencilerin yer aldığı bir ortaöğretim dersidir (T.C. MEB, 2009).

Programda genel amaçlar içinde yer alan ve daha önceki programlardan farklı olarak ele alınan ‘Türkçeyi doğru ve etkili kullanabilme’, ‘Atatürk’ün müzik görüşleri doğrultusunda yapılan çalışmalarla ulaşılan aşamaları takip etmeleri’, ‘Araştırma yapma, bilgi üretme ve bilgiyi kullanma gücünü geliştirmeleri’ gibi hedefler ilk olarak genel amaçlar olarak yer almıştır.

Aksu kitabında programla ilgili olarak 5 farklı öğrenme alanı olduğunu ve bu öğrenme alanlarında toplam 121 kazanım bulunduğunu, kazanım türü taksonomisine göre dağılıma bakıldığında programın genelinin ağırlıklı olarak bilişsel alana dönük olduğunu belirtmiştir. Ayrıca kazanım ağırlığı daha çok bilişsel alana yüklenmiş programlarda, ezbere dayalı ve öğretmen merkezli uygulamaların kendine yer bulma potansiyeli daha fazla olduğunu belirtmiştir (Aksu, 2017).

1.8.6. 2017 Müzik Öğretim Programı (Güncel Program). Milli Eğitim

Bakanlığımız 2017 yılında yayınladığı yeni öğretim programını açıklarken eğitim programının toplumun zaman içerisinde değişip gelişmekte olan ihtiyaçlarını, öğrenme öğretme yaklaşımlarını, teknoloji ve bilim alanında yaşanan hızlı gelişime dayandırmıştır.

Bu gelişim öğrenmeyi amaç edinen, üretken, edindiği kazanımları hayatta kullanıma dönüştürebilen, girişimci ve empati yapabilen vb. niteliğe sahip bireyi tanımlamaktadır. Bu niteliğe sahip bireylerin yetiştirilmesinde bireylerin farklılıkları göz ardı edilmeden salt bilgi aktarmak yerine her bireye ayrı önem verilmesi amaçlanarak hazırlanmıştır. Bu programda bütünleştirilmiş olarak önceki eğitim programları göz önünde bulundurulmuş, diğer disiplinlerle ilişkili, günlük hayatla koordineli, kalıcı ve sağlam öğrenme amaçlayan bir yaklaşım sergilenmiştir (MEB, 2018).

1.9. Problem

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2017-2018 eğitim-öğretim yılı ortaöğretim 9. sınıf müzik dersi öğretim programı ve uygulamaları sonucunda, öğrencilerin müzikal olarak kültürlenmeleri, derse motivasyonları, edinilen kazanımları ve öğrencilerin derse olan ilgileri açısından bir etkisinin olup olmadığı durumu önem taşımaktadır. Bu durumdan hareketle “Bursa ili ve merkez ilçelerinde bulunan ortaöğretim 9. sınıf müzik dersi öğretim programı ve uygulamaları hakkında müzik öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

1.9.1. Alt Problemler

1. 2018-2019 öğretim yılı müzik dersi öğretim programında yer alan öğrenme alanlarına ait kazanımların önemine ilişkin öğretmen görüşleri neler olup bu kazanımlar ne düzeyde önemli ve ne düzeyde gerçekleşmektedir?
2. 2018-2019 öğretim yılı müzik dersi öğretim programında yer alan tema ve içerik olarak 9. sınıf müzik derslerinde kazandırılması hedeflenen alana özgü becerilere kılavuz kitapta ne derece önem verilmekte olup bu temaların/içeriklerin gerçekleşme düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
3. 2018-2019 öğretim yılı 9.sınıf müzik dersi öğretim programında ve kılavuz kitapta öğretim durumlarına hangi sıklıkta başvurulmuş olup öğretmenler hangi sıklıkta başvurulması gerektiğini düşünmektedirler?
4. 2018-2019 öğretim yılı müzik dersi öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme türlerine hangi sıklıkla başvurulması gerekliliği ile bu ölçme ve değerlendirme türlerine hangi sıklıkla başvurulduğuna ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

1.10. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, MEB'e bağlı ortaöğretim 9. sınıf müzik ders öğretmenlerinin kazanım, içerik, öğretim durumları ve ölçme değerlendirme açısından görüş ve önerilerini belirlemek, bu görüşler doğrultusunda programı değerlendirmek ve olumlu veya eksik taraflarının belirlenmesine katkı sağlamaktır.

1.11. Araştırmanın Önemi

Eğitim-öğretimin amaçlarına uygun ve etkili olması konusunda farklı alanlarda araştırma yapılması gerekliliği önemli görülmektedir. Bu kapsamda, müzik eğitimi alanında yapılacak olan araştırmalar, program geliştirme çalışmaları ülkemiz müzik eğitimi için vazgeçilmez bir gereklilik arz etmektedir (Aslantaş, 2014).

Öğretmen görüşleri alınarak program kazanımlarının öğrenciler üzerindeki etkilerinin incelenerek öğretim programının ne düzeyde etkili olduğunun değerlendirilip ortaöğretim müzik dersi öğretim programı içerisinde yer alan kazanım ve kullanılan klavuz kitapların oluşturulmasına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.12. Varsayımlar

1. Yazılı kaynaklardan elde edilen tüm bilgilerin yeterli ve güvenilirliği,
2. Araştırmanın problemine ve amacına uygun yöntem ve veri toplama araçları kullanıldığı,
3. Araştırmaya katkı sağlayan öğretmenlerin içten ve doğru yanıtlar verdiği ve anket yanıtlarının gerçeği gösterdiği,
4. Araştırma için kullanılan örneklemin evreni temsil ettiği düşünülmektedir.

1.13. Sınırlılıklar

Tarama yöntemiyle gerçekleştirilen bu araştırmada, Bursa ili MEB'e bağlı ortaöğretim kurumlarında kullanılan 9. sınıf müzik ders klavuz kitabı ve 9.sınıf müzik dersi öğretim programı, veri toplama yöntemiyle öğretmenlerin görüşlerini almak amacıyla oluşturulmuş öğretmen görüşleri anketi ve Bursa ilinde görev yapan 45 Müzik öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.

1.14. İlgili Araştırmalar

Belgin Bağrıaçık, (2013) yüksek lisans tezinde, ortaöğretim 9. Sınıf müzik dersi öğretim programının amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelemiştir.

Araştırma Konya İlindeki devlet liseleri ve özel liseler oluşturulup, araştırmada var olan durumu olduğu gibi saptamaya çalışmak için betimsel bir araştırma yapılmıştır. Tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmada, öğretmenlerin; cinsiyetlerine, yaşlarına, mezun oldukları öğretim programlarına ve hizmet sürelerine göre incele yapılmıştır.

Genel sonuç olarak bu araştırmaya bakıldığında, 9. sınıf müzik öğretim programının amaçlarına kısmen ulaştığı ve cinsiyet, yaş, mezun oldukları okul ve hizmet sürelerine göre durumun farklılaşmadığı gözlenmiştir.

Hüseyin Aslantaş, (2014) ‘Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Görsellerin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi’ adlı yüksek lisans tezi, müzik ders kitaplarında yer alan görseller hakkında öğretmen görüşlerini alarak, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında ilkokul ve ortaokullarda kullanılan ders kitaplarına yönelik çalışmıştır. Bu çerçevede araştırmanın evrenini Türkiye genelinde görev yapmakta olan müzik öğretmenleri yanısıra sınıf öğretmenleri ve müzik derslerine giren bazı branş öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmada, görsele dayalı öğrenci düzey uygunluğu, öğrenci motivasyonuna katkısı ve öğretmenlerin bu konuya nasıl yaklaştıklarını içeren anket formu uygulanarak öğretmen görüşleri alınmıştır.

Araştırmada sonuç olarak, öğretmenler, görsellerin öğrenci düzeyine uygunluğu ve motivasyon arttırmadaki rolünü kısmen etkili bulurken, öğretmenlerin müzik ders kitabını görsel açıdan değerlendirdiklerinde bu kitabı birdaha kullanmak istemedikleri tespit

edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yaş, çalışma süreleri, görev yaptıkları bölge ve diğer demografik özellikler kapsamında görüşlerinin farklılık gösterdiği gözlenmiştir.

Ayşegül Çağlak (2016), yüksek lisans tez çalışmasında 2009 yılında kabul edilen ortaöğretim müzik ders programının, Anadolu Liselerinde uygulanabilirliğinin ne düzeyde olduğunun belirlenmesi amacıyla müzik öğretmenlerinin görüşleri olarak müzik derslerinin işleniş şekillerindeki değişiklikler, kullanılan materyaller, derslerde ne tür kaynaklar kullanıldığı ve programla ilgili karşılaşılan problemleri ortaya koymuştur.

Bu çalışmanın sonucuna göre ortaöğretim müzik programının okullarda hedeflenen düzeyde uygulanamadığı ortaya çıkmıştır.

Derya Cesur (2012), yüksek lisans tez çalışmasında ortaöğretim kurumlarında yürütülmekte olan müzik derslerinin işlevsellik durumunu inceleyerek müzik öğretiminin belirleyici unsurları olan faktörlerin müzik derslerinin mevcut durumuna olan etkilerini belirlemiş, öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda yaşanan sorunları saptayarak çözüm önerileri getirmiştir.

Araştırmanın sonucunda müzik dersi alan öğrencilerin derse olan tutumları orta düzeyde, dersin içeriği ile ilgili akademik başarıları ise düşük düzeyde olduğu gözlenmiştir. Yine ortaöğretim kurumlarında müzik dersi için gerekli olan alt yapı ve araç-gereç, ortaöğretim müzik programı ve okul idarecileri ve velilerin müzik dersine yaklaşımları gibi konularda önemli sorunlar olduğu gözlenmiştir.

Nihan Yağışan (1995), yüksek lisans tezinde tüm müzik eğitimcilerinin ve müzik eğitimiyle ilgilenenlerin bilmesi gereken okul müzik eğitimiyle ilgili koşulları incelemiştir. Kaynak olarak daha çok çeşitli seminer, konferans ve sempozyumlarda sunulan bildiriler ile gazete ve dergilerde yayınlanmış makaleler ve müzik eğitim-öğretim alanındaki çeşitli

kitaplar alınmış, çeşitli yıllarda yürürlüğe giren öğretim programları taranmıştır. Tüm bunların karşılaştırmaları yapılarak bazı okul müzik kitapları incelenmiştir. Müzik eğitim-öğretimini geliştirmek ve sorunların çözümü için yapılması gerekenler ‘İlkeler’ başlığı altında belirlenmiştir.

Hande Nur Aşık Gökçe (2018) araştırmasında, Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımların uygulanabilirlik düzeyini tespit etmek amacıyla 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Tekirdağ ilinde ronom yolla seçilmiş ortaöğretim sınıflarında okuyan öğrenci ve bu sınıflarda görev yapmakta olan öğretmenlere veri elde etmek amacıyla anket uygulamıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Öğrencilerin müzik dersi başarı düzeylerinin düşük olduğu gözlenerek hedef kazanımların yeterince gerçekleşmediği görülmüştür. Öğretmenlerin çoğunluğu kazanımları öğretmekte zorlandıklarını ifade ederken, sınıf ve materyal eksikliği ve ders içi araç-gereçlerin olmaması vb. sebeplerden dolayı ders kazanımlarının yeterince gerçekleşmediği görülmüştür.

‘Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Öğretim Programında Öğretilen Şarkı Dağarcığının Kullanılmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Şarkı Dağarcı Deneme Çalışmaları’ isimli yürüttüğü çalışmasıyla Zeynep Tamer (2004), 9. sınıfta eğitim gören 332 öğrenciye bir eğitim-öğretim yılı boyunca sesin mutasyon dönemine uygun seçilmiş olan şarkı dağarcığını öğretmiş sonucunda anket uygulaması yaparak veri elde etmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin mevcut şarkı dağarcığını seslendirmekte zorluk yaşadıkları gözlenmiş, boğaz ağrısı, ses kısıklığı gibi sorunlar gözlemlenmiştir. Bu veriler ışığında literatürdeki şarkılar arasındaki farklılıklar ortaya çıkmış ve yeni dağarcıkla çalışan grubun daha iyi öğrendiği ortaya çıkmıştır.

2. Bölüm

Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma Bursa ili ve merkez ilçeleri ortaöğretim kurumlarında çalışmakta olan müzik öğretmenlerinin ortaöğretim 9. sınıf müzik dersi öğretim programının amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemeye çalışmaktadır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmış ve var olan durum salt bir şekilde yansıtılmaya çalışılmıştır.

Genel tarama modelini basit olarak birçok elemandan oluşan evrende ya tamamını ya da bir grup örneklemini içerisinde alarak, genel bir yargıya varmadan örneklem üzerinde uygulanan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005). Tarama modelinde bir olay ya da olgu tamamen doğal ve olduğu haliyle alınmalıdır. Programın eksik yerlerinin belirlenmesi sırasında program geliştirmede uzman olan isimlerden, programla ilişkisi olan öğretmen ve öğrencilerden vb. görüşleri alınması uygundur (Erden, 1998).

2.2. Evren Örneklem

Araştırmanın evrenini Bursa ili ortaöğretim kurumlarında çalışmakta olan 45 müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. 2017- 2018 Eğitim-öğretim yılında uygulanmak üzere ilk defa 9.sınıflarda yeni öğretim programı uygulamaya geçmiştir bu kapsamda, Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre Bursa ilinde görev yapan tüm Anadolu Liseleri 9. sınıf müzik öğretmenlerine ulaşılmıştır. Toplam 45 öğretmenin 29 kişisi kadın diğer 16 kişisi erkektir ve örneklem grubu evrenin tamamını büyük ölçüde temsil etmektedir.

Tablo 1.

Ankete Katılan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

	Düzeyley	f	%
Cinsiyet	Kadın	29	65
	Erkek	16	35
Yaş	20-25 yaş	3	6
	26-30 yaş	9	21
	31-35 yaş	9	21
	36-40 yaş	12	27
	41 ve üzeri	12	27
Eğitim	EFMEB	36	80
	Dev.Kon.	4	9
	GSF	5	11
Toplam çalışma süresi	1-5 yıl	8	18
	6-10 yıl	9	21
	11-15 yıl	6	14
	16-20 yıl	8	16
	21 ve üzeri	14	30
Asıl branşları	Gitar	6	14
	Şan	6	14
	Flüt	3	7
	Piyano	8	18
	Keman	14	31
	Viyolonsel	3	6
	Viyola	1	3
	Bağlama	4	9
Toplam		45	100

Tablo 1. de görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin %65'i erkek öğretmenlerden oluşurken, %35'lik kısım kadın öğretmenlerden oluşmaktadır. 36-40 yaş arası öğretmenlerin çoğunlukta olduğu gözlenmektedir. Ankete katılan öğretmenlerin %80'i Eğitim Fakültesi mezunu iken, %20 oranında Devlet Konservatuvarı ve Güzel Sanatlar Fakültesi çıkışlı oldukları görülmektedir.

Mesleklerinde çalışma sürelerine bakıldığında ise öğretmenlerin %30'u 21 yıl ve üzeri hizmet yılını doldurmuş görünürken, %8'lik bir kısımda mesleklerinin ilk 5 yılında olan öğretmenler olmuştur. Ankete katılan öğretmenlerin asıl branşları %31 keman, %18 piyano, %28'lik oranla gitar ve şan olarak belirlenmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak öncelikle kütüphane ve internet kaynaklarına bakılarak konu hakkında yazılan makale ve tezler incelenmiştir. Ardından anket ve tarama yöntemi kullanılarak elde edilen veriler gruplandırılarak işlenmiş, frekans, yüzde, aritmetik ortalamaları alınarak tablolar halinde sunulmuştur. Elde edilen sonuçlar betimsel bir yol izlenerek yorumlanmıştır.

2.4. Verilerin İşlenmesi ve Yorumlanması

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuş olan anket uygulanmıştır. Anket, Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre Bursa ilinde görev yapmakta olan Anadolu Liseleri 9. sınıf müzik öğretmenlerine uygulanmıştır. Ölçek, kişisel bilgiler ve Milli Eğitim Bakanlığının Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında kazandırmayı hedeflediği hedef davranışlardan oluşup toplamda 62 sorudur. 1. Bölüm olan 'Kişisel bilgiler' alanı 8 sorudan oluşmaktadır. 2. Bölümde ise Müzik dersine yönelik dört temel öğrenme alanı ve bu alanlara ilişkin amaçlara yönelik sorular yer almaktadır. Bu bölümdeki 9-15. sorular 'Dinleme-Söyleme', 16-19. Sorular 'Müziksel Algı ve Bilgilenme', 20-23. Sorular 'Müzikal Yaratıcılık', 24-27. sorular 'Müzik Kültürü' öğrenme alanına aittir.

Anket 3. Bölümde 'Tema ve İçerik', 4. Bölümde 'Öğretim Durumları', 5. Bölümde ise 'Ölçme ve Değerlendirme' alanına yönelik sorular içermektedir. Anketin 'Kişisel bilgiler' kısmı dışında kalan soruları 5'li likert tipinde hazırlanmıştır.

3. Bölüm

Bulgular ve Yorumlar

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminde “Müzik dersi öğretim programında yer alan dinleme-söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık, müzik kültürü öğrenme alanlarına ait kazanımların önemine ilişkin öğretmen görüşleri ile bu kazanımların gerçekleşme düzeylerine ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bilgiler tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 2.

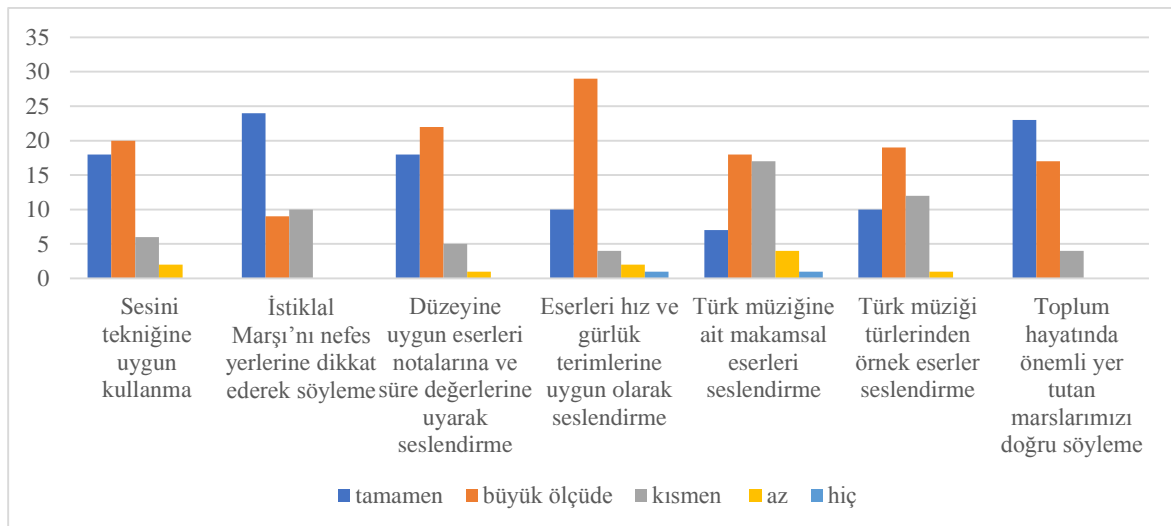
Müzik Dersi (Dinleme-söyleme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Sesini tekniğine uygun kullanma	18	40,0	20	44,4	6	13,3	1	2,2	-	-	45	100	4,22
İstiklal Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyleme	24	53,3	9	20	10	22,2	2	4,4	-	-	45	100	4,22
Düzeyine uygun eserleri notalarına ve süre değerlerine uyarak seslendirme	18	40,0	22	48,9	5	11,1	-	-	-	-	45	100	4,69

Eserleri hız ve gürlük terimlerine uygun olarak seslendirme	10	22,2	29	64,4	4	8,9	1	2,2	1	2,2	45	100	4,02
Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirme	7	15,6	18	40,0	17	37,8	2	4,4	1	2,2	45	100	3,6
Türk müziği türlerinden örnek eserler seslendirme	10	22,2	19	42,2	12	26,7	4	8,9	-	-	45	100	3,77
Toplum hayatında önemli yer tutan marslarımızı doğru söyleme	23	51,1	17	37,8	4	8,9	1	2,2	-	-	45	100	4,37

Şekil 1. Müzik Dersi (Dinleme-söyleme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin

Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 2. de görüldüğü üzere öğretmenler ‘Dinleme-Söyleme’ öğrenme alanından ‘Sesini tekniğine uygun kullanma’ kazanımını %84,5 büyük ölçüde ve tamamen derken %15,5’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘İstiklal Marşı’nı nefes yerlerine dikkat ederek söyleme’ %73,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, %26,7’si kısmen az ve hiç seçeneğini işaretlemiştir. ‘Düzeyine uygun eserleri notalarına ve süre değerlerine uyarak seslendirme’ %89,9 büyük ölçüde ve tamamen derken, %11,1’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Eserleri hız ve gürlük terimlerine uygun olarak seslendirme’ %86,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, %14,4’ü kısmen, az ve hiç demiştir.

Tablo 2. ye bakıldığında öğretmenlerin büyük bir bölümü dinleme-söyleme öğrenme alanı kazanımlarında öğrencinin sesini tekniğe uygun bir şekilde kullanması, istiklal marşını doğru seslendirmesi ve toplum hayatımızda yer tutan marşlarımızı doğru seslendirmeleri kazanımlarını önemli buldukları düşünülmektedir. Bu kazanımlar öğretmenlerin büyük bir bölümü tarafından önemli bulunmuştur.

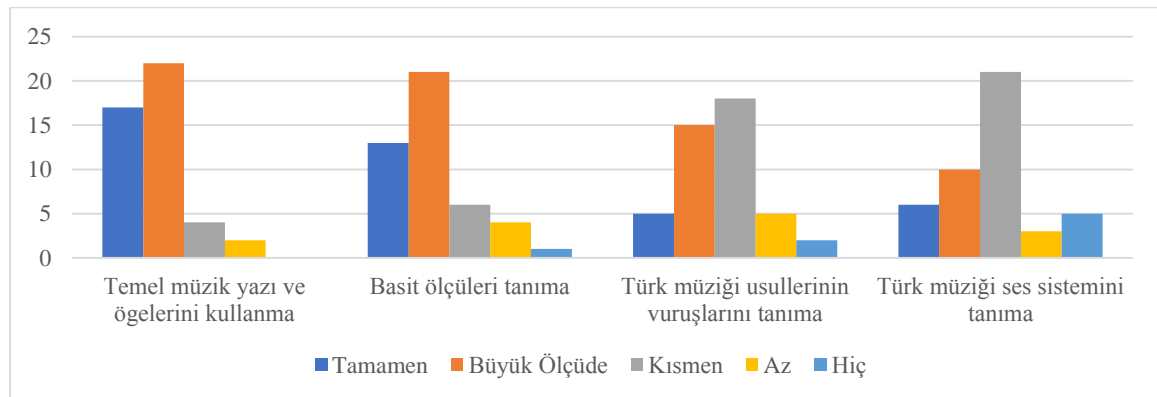
Yine görüldüğü gibi öğretmenler tarafından, ‘Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirme’%55,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, 44,4’ü kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk müziği türlerinden örnek eserler seslendirme’ %64,4’ü büyük ölçüde ve tamamen derken, %35,6’sı kısmen, az ve hiç denilmiştir. ‘Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyleme’ %88,9 büyük ölçüde ve tamamen derken, 11,1’i kısmen, az ve hiç denilmiştir.

Tablo 3.

Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Temel müzik yazı ve öğelerini kullanma	17	37,8	22	48,9	4	8,9	2	4,4	-	-	45	100	4,2
Basit ölçüleri tanıma	13	28,9	21	46,7	6	13,3	4	8,9	1	2,2	45	100	4,17
Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanıma	5	11,1	15	33,3	18	40,0	5	11,1	2	4,4	45	100	3,35
Türk müziği ses sistemini tanıma	6	13,3	10	22,2	21	46,7	3	6,7	5	11,1	45	100	3,2

Şekil 2. Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 3. de görüldüğü üzere yine öğretmenler ‘Müziksel Algı ve Bilgilenme’ öğrenme alanından ‘Temel müzik yazı ve öğelerini kullanma’ %86,7 büyük ölçüde ve tamamen derken, 13,3’ü kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Basit ölçüleri tanıma’ %75,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, 24,4’ü kısmen, az ve hiç demiştir.

Yine kazanımlardan ‘Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanıma’ 44,4 büyük ölçüde ve tamamen derken, %55,6’sı kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk müziği ses sistemini tanıma’ %35,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, 64,5’lik kısım kısmen, az ve hiç demiştir.

Bu öğrenme alanı için bakıldığında ise, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tarafından öğrencilerin “temel müzik yazı ve öğelerini kullanmaları ile basit ölçüleri tanıma” kazanımları önemli bulunmuştur.

Tablo 4.

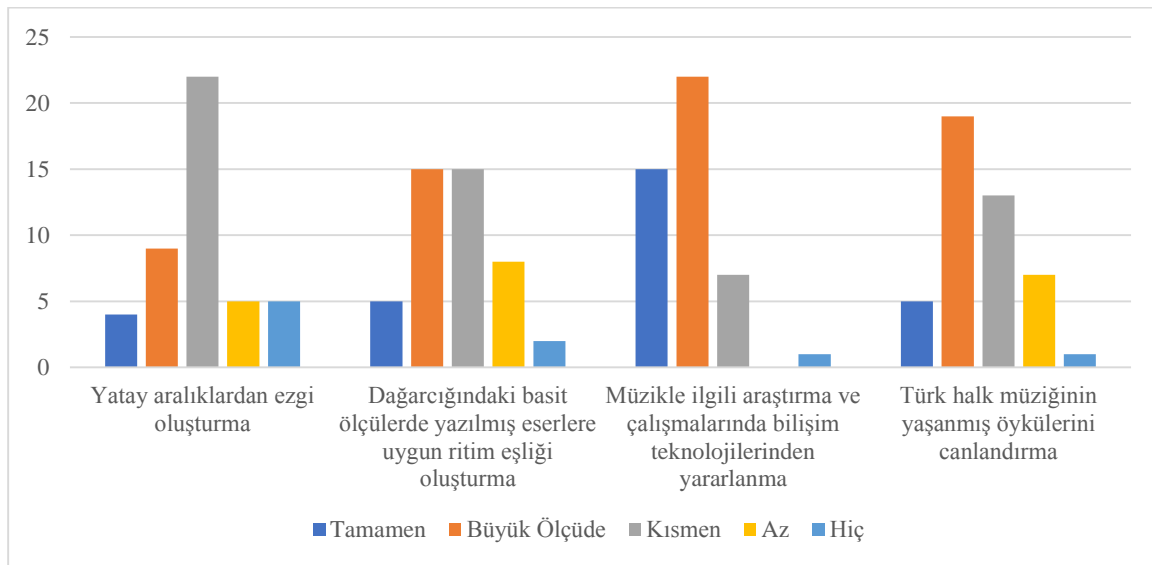
Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Yatay aralıklardan ezgi oluşturma	4	8,9	9	20,0	22	48,9	5	11,1	5	11,1	45	100	3,04
Dağarcığındaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim eşliği oluşturma	5	11,1	15	33,3	15	33,3	8	17,8	2	4,4	45	100	3,28
Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanma	15	33,3	22	48,9	7	15,6	-	-	1	2,2	45	100	4,11

Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırma

5 11,1 19 42,2 13 28,9 7 15,6 1 2,2 45 100 3,44

Şekil 3. Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 4. de görüldüğü üzere ‘Müziksel Yaratıcılık’ öğrenme alanından ‘Yatay aralıklardan ezgi oluşturma’ kazanımına %28,9 büyük ölçüde ve tamamen derken, 71,1’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Dağarcığındaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim eşliği oluşturma’ %44,4 büyük ölçüde ve tamamen derken, 55,6’sı kısmen, az ve hiç demiştir.

‘Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanma’ %82,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, %17,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırma’ %53,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, %46,7’si kısmen, az ve hiç demiştir.

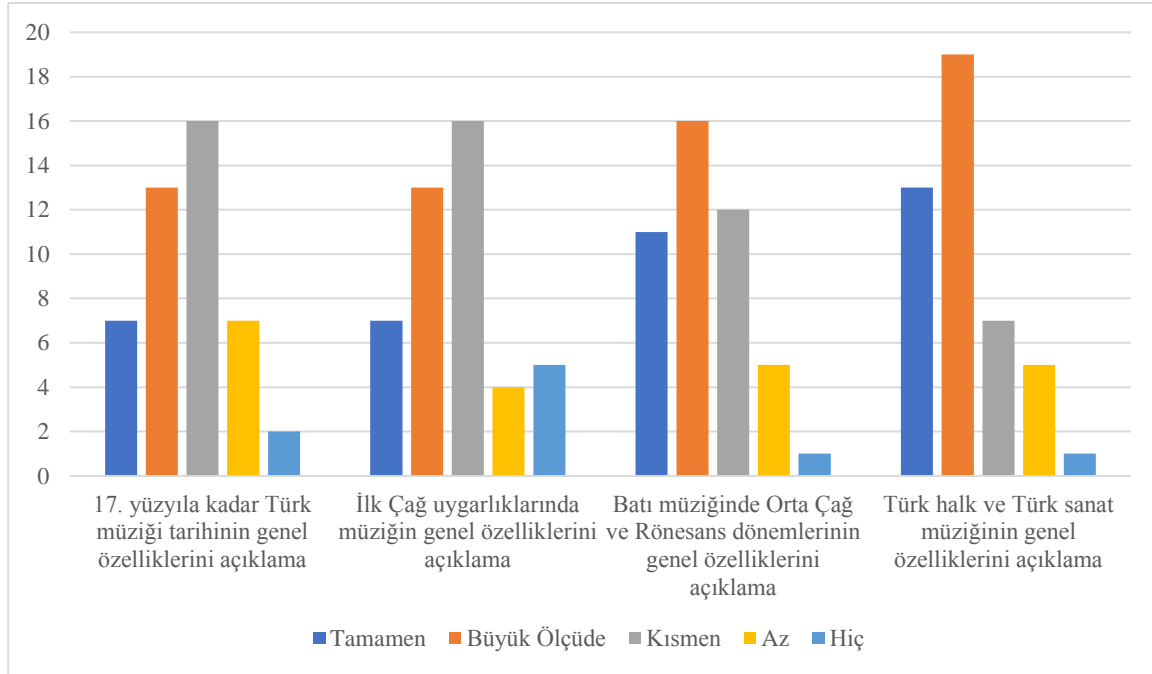
Bu öğrenme alanı için, öğretmenlerin “Ezgi ve ritim oluşturma” kazanımlarından daha öncelikli olarak, müzik dersi alıştırmalarında “bilgi teknolojisi kullanılması” ve “Türk halk müziği kültürümüzü ve yaşanmış öykülerimizi canlandırma” kazanımlarını daha önemli buldukları düşünülmektedir.

Tablo 5.

Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
17. yüzyıla kadar Türk müziği tarihinin genel özelliklerini açıklama	7	15,6	13	28,9	16	35,6	7	15,6	2	4,4	45	100	3,35
İlk Çağ uygarlıklarında müziğin genel özelliklerini açıklama	7	15,6	13	28,9	16	35,6	4	8,9	5	11,1	45	100	3,28
Batı müziğinde Orta Çağ ve Rönesans dönemlerinin genel özelliklerini açıklama	11	24,4	16	35,6	12	26,7	5	11,1	1	2,2	45	100	3,68
Türk halk ve Türk sanat müziğinin genel özelliklerini açıklama	13	28,9	19	42,2	7	15,6	5	11,1	1	2,2	45	100	3,84

Şekil 4. Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanları Amaçlarının Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 5. de görüldüğü üzere ‘Müzik Kültürü’ öğrenme alanında ise ‘17. yüzyıla kadar Türk müziği tarihinin genel özelliklerini açıklama’ kazanımına %44,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, 56,5’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘İlk Çağ uygarlıklarında müziğin genel özelliklerini %44,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, 56,5’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Batı müziğinde Orta Çağ ve Rönesans dönemlerinin genel özelliklerini açıklama’ %60 büyük ölçüde ve tamamen derken, 40’ı kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk halk ve Türk sanat müziğinin genel özelliklerini açıklama’ %71,1 büyük ölçüde ve tamamen derken, %29,9’u kısmen, az ve hiç demiştir.

Bu öğrenme alanı için müzik öğretmenlerin, “Türk halk ve Türk sanat müziğinin genel özelliklerini bilme” kazanımının önemiyle beraber “Batı müziğinde Orta çağ ve Rönesans dönemlerinin genel özelliklerini bilme” kazanımlarını da önemli bulduğu düşünülmektedir.

Tablo 6.

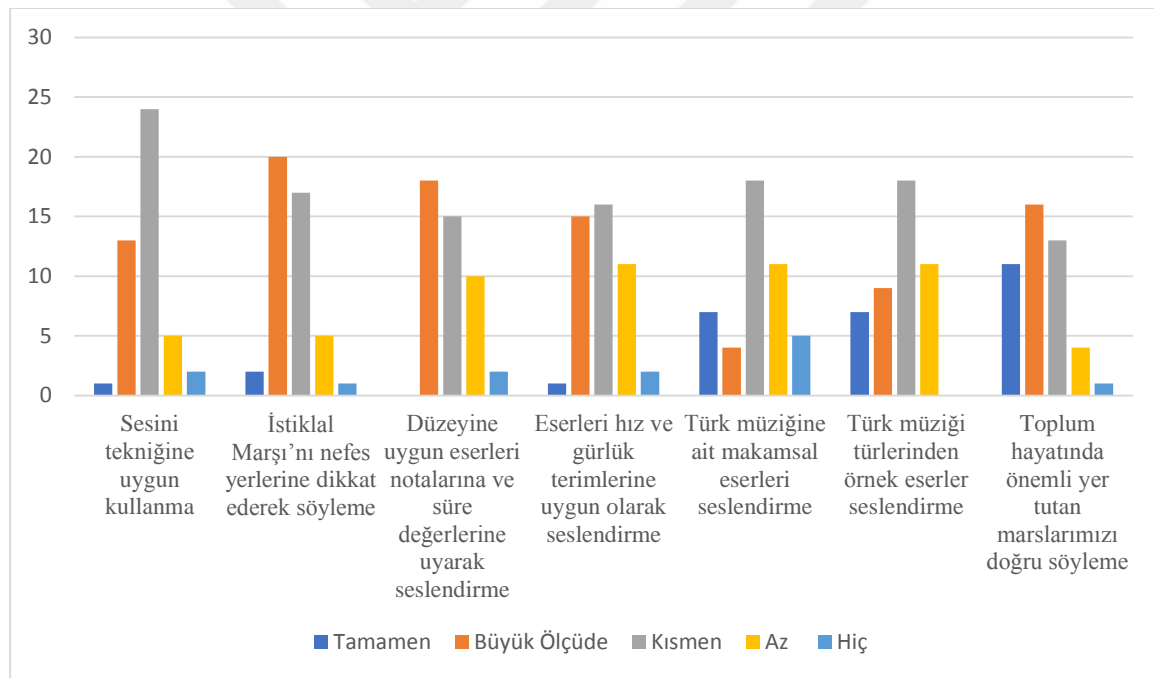
Müzik Dersi (Dinleme-Söyleme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin

Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Sesini tekniğine uygun kullanma	1	2,2	13	28,9	24	53,3	5	11,1	2	4,4	45	100	3,13
İstiklal Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyleme	2	4,4	20	44,4	17	37,8	5	11,1	1	2,2	45	100	3,37
Düzeyine uygun eserleri notalarına ve süre değerlerine uyarak seslendirme	-	-	18	40,0	15	33,3	10	22,2	2	4,4	45	100	3,08
Eserleri hız ve gürlük terimlerine uygun olarak seslendirme	1	2,2	15	33,3	16	35,6	11	24,4	2	4,4	45	100	3,04
Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirme	7	15,6	4	8,9	18	40,0	11	24,4	5	11	45	100	2,93

Türk müziği türlerinden örnek eserler seslendirme	7	15,6	9	20,0	18	40,0	11	24,4	-	-	45	100	3,26
Toplum hayatında önemli yer tutan marslarımızı doğru söyleme	11	24,4	16	35,6	13	28,9	4	8,9	1	2,2	45	100	3,71

Şekil 5. Müzik Dersi (Dinleme-Söyleme) Öğrenme Alanları Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 6. da görüldüğü üzere öğretmenler 'dinleme-Söyleme' öğrenme alanından 'Sesi tekniğine uygun kullanır' kazanımını %31,1 büyük ölçüde ve tamamen derken %69,9'u kısmen, az ve hiç demiştir. 'İstiklal Marşı'nı nefes yerlerine dikkat ederek söyleme' %48,8 büyük ölçüde ve tamamen derken, %51,2'si kısmen az ve hiç seçeneğini işaretlemiştir.

‘Düzeyine uygun eserleri notalarına ve süre değerlerine uyarak seslendirme’ %40 büyük ölçüde ve tamamen derken, %60’ı kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Eserleri hız ve gürlük terimlerine uygun olarak seslendirme’ %35,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, %64,5’ü kısmen, az ve hiç demiştir.

Yine görüldüğü gibi ‘Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirme’%24,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, 75,5’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk müziği türlerinden örnek eserler seslendirme’ %35,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, %64,4’sı kısmen, az ve hiç demiştir.

‘Toplum hayatında önemli yer tutan marslarımızı doğru söyleme’ %60 büyük ölçüde ve tamamen derken, 40’i kısmen, az ve hiç demiştir.

Bu kazanımlara bakıldığında, müzik öğretmenlerine göre “Marşlarımızın seslendirilmesi”, “Türk müziği eserlerini seslendirme”, “Hız ve gürlük terimlerine uyma” kazanımlarının gerçekleşme düzeyinin yüksek olduğu düşünülmektedir.

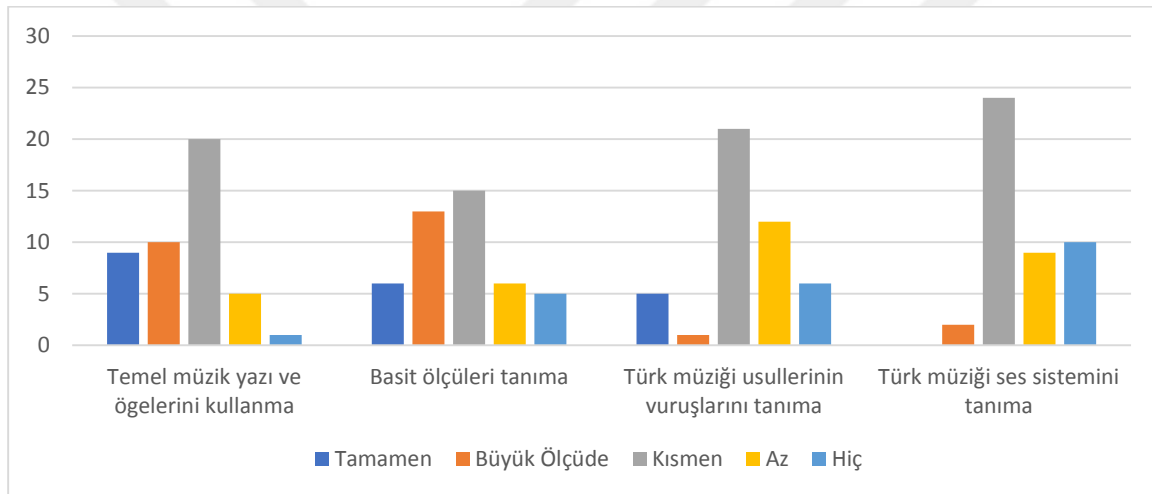
Tablo 7.

Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Temel müzik yazı ve öğelerini kullanma	9	20,0	10	22,2	20	44,4	5	11,1	1	2,2	45	100	3,46
Basit ölçüleri tanıma	6	13,3	13	28,9	15	33,3	6	13,3	5	11,1	45	100	3,2

Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanıma	5	11,1	1	2,2	21	46,7	12	26,7	6	13,3	45	100	2,71
Türk müziği ses sistemini tanıma	-	-	2	4,4	24	53,3	9	20,0	10	22,2	45	100	2,4

Şekil 6. Müzik Dersi (Müziksel Algı ve Bilgilenme) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 7. de görüldüğü üzere yine öğretmenler ‘Müziksel Algı ve Bilgilenme’ öğrenme alanından ‘Temel müzik yazı ve öğelerini kullanma’ kazanımına %42,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, 57,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Basit ölçüleri tanıma’ %42,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, 57,8’ü kısmen, az ve hiç demiştir.

Yine kazanımlardan ‘Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanıma’ 13,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, %86,7’si kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk müziği ses sistemini tanıma’ %4,4 büyük ölçüde ve tamamen derken, 95,6’lık kısım kısmen, az ve hiç demiştir.

Yine bu öğrenme alanı için tabloya baktığımızda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu temel müzik yazı ve öğelerini kullanma ve basit ölçüleri tanıma kazanımlarının gerçekleşme düzeyi yüksek olan kazanımlar olduğu düşünülmektedir.

Yine bakıldığında Türk müziğine ait kazanım olan “Türk müziği ses sistemini tanıma” ile “Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanıma” kazanımları öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tarafından gerçekleşme düzeyinin düşük kaldığı düşünülmektedir.

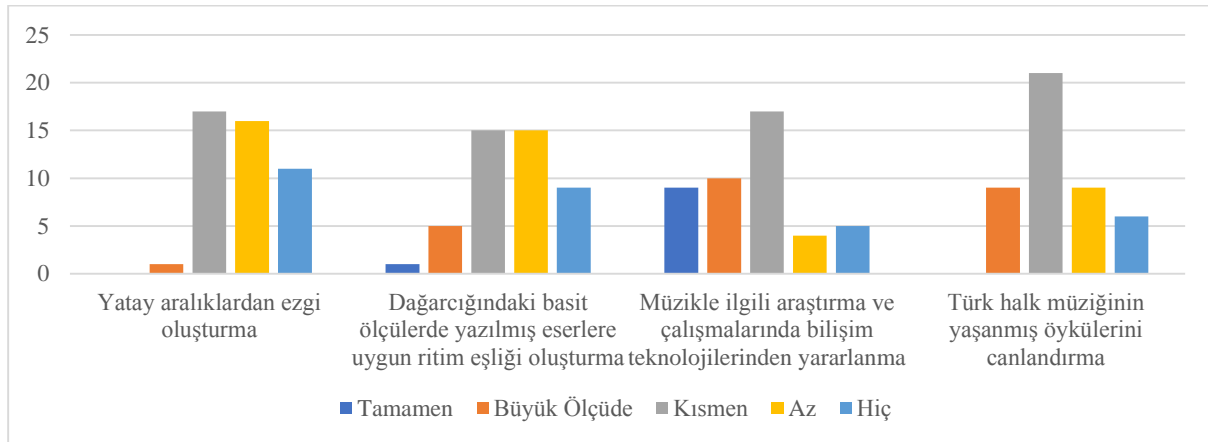
Tablo 8.

Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Yatay aralıklardan ezgi oluşturma	-	-	1	2,2	17	37,8	16	35,6	11	24,4	45	100	2,17
Dağarcığındaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim eşliği oluşturma	1	2,2	5	11,1	15	33,3	15	33,3	9	20,0	45	100	2,42
Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanma	9	20,0	10	22,2	17	37,8	4	8,9	5	11,1	45	100	3,31
Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırma	-	-	9	20,0	21	46,7	9	20,0	6	13,3	45	100	2,73

Şekil 7. Müzik Dersi (Müziksel Yaratıcılık) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine

İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 8. de görüldüğü üzere, ‘Müziksel Yaratıcılık’ öğrenme alanından ‘Yatay aralıklardan ezgi oluşturma’ kazanımına %2,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, 97,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Dağarcığındaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim eşliği oluşturma’ %13,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, 86,7’si kısmen, az ve hiç demiştir. Bu kazanımların gözlendiği üzere gerçekleşme düzeyleri düşük olduğu görülmektedir.

‘Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanma’ %42,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, %57,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırma’ %20 büyük ölçüde ve tamamen derken, %80’i kısmen, az ve hiç demiştir.

Bu öğrenme alanının gerçekleşme düzeyine bakıldığında, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tarafından “Yatay aralıklardan ezgi oluşturma” ve “Dağarcıktaki basit ölçülerde yazılmış eserlere uygun ritim oluşturma” kazanımlarının gerçekleşme düzeyinin düşük kaldığı düşünülmektedir.

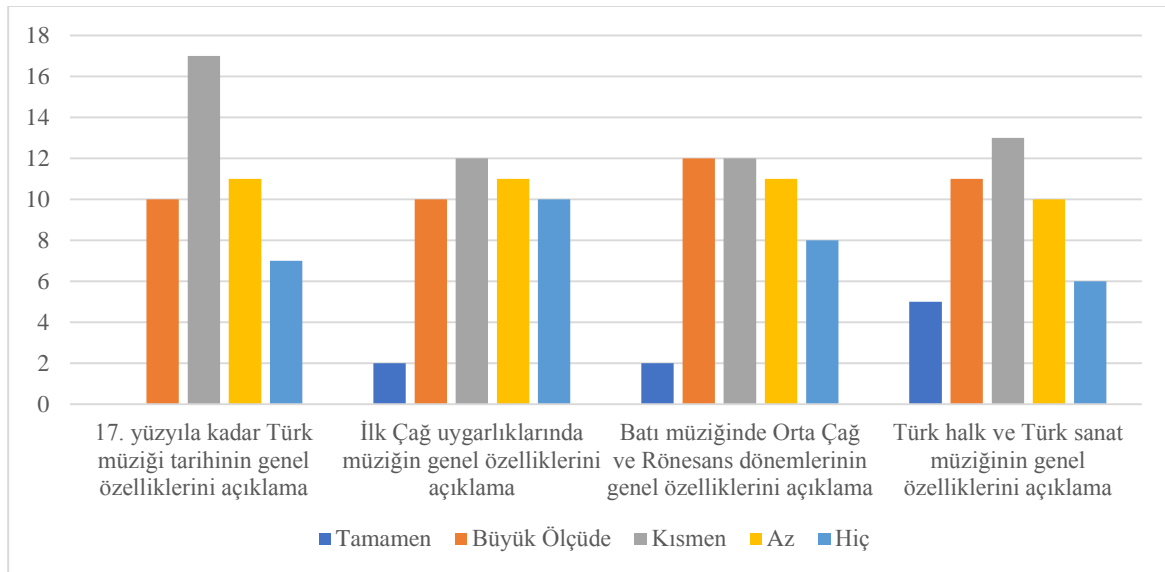
Yine ilgili tabloya bakıldığında, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tarafından gerçekleştirme düzeyi daha yüksek görülen kazanımlar olarak “Müzikle ilgili araştırmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanma” ve “Türk halk müziğinin yaşanmış öykülerini canlandırma” kazanımları öne çıkmaktadır.

Tablo 9.

Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Amaçlar	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
17. yüzyıla kadar Türk müziğinin genel özelliklerini açıklama	-	-	10	22,2	17	37,8	11	24,4	7	15,6	45	100	2,66
İlk Çağ uygarlıklarında müziğin genel özelliklerini açıklama	2	4,4	10	22,2	12	26,7	11	24,4	10	22,2	45	100	2,62
Batı müziğinde Orta Çağ ve Rönesans dönemlerinin genel özelliklerini açıklama	2	4,4	12	26,7	12	26,7	11	24,4	8	17,8	45	100	2,75
Türk halk ve Türk sanat müziğinin genel özelliklerini açıklama	5	11,1	11	24,4	13	28,9	10	22,2	6	13,3	45	100	2,97

Şekil 8. Müzik Dersi (Müzik Kültürü) Öğrenme Alanı Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 9. da görüldüğü üzere, ‘Müzik Kültürü’ öğrenme alanında ise ‘17. yüzyıla kadar Türk müziği tarihinin genel özelliklerini açıklama’ %22,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, 77,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘İlk Çağ uygarlıklarında müziğin genel özelliklerini %22,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, 77,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Batı müziğinde Orta Çağ ve Rönesans dönemlerinin genel özelliklerini açıklama’ %31,1 büyük ölçüde ve tamamen derken, 68,9’u kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Türk halk ve Türk sanat müziğinin genel özelliklerini açıklama’ %35,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, 64,5’u kısmen, az ve hiç demiştir.

Genel olarak öğretmen görüşlerine bakıldığında 9. sınıf öğretim programında yer alan öğrenme alanları önemine ilişkin ağırlıklı ortalamaları ‘Dinleme-söyleme’ alanı için 4,12, ‘Müziksel algı ve Bilgilenme’ alanı için 3,73, ‘Müziksel Yaratıcılık’ alanı için 3,46, ‘Müzik Kültürü’ alanı için 3,53 ortalamayla öğretmenlerin çoğunluğu tarafından önemli ve gerekli bulunduğunu düşünülmektedir.

Elde edilen veriler doğrultusunda ‘Müziksel Yaratıcılık’ ve ‘Müzik Kültürü’ öğrenme alanlarının büyük ölçüde gerekli görüldüğü, ancak bu alanların amaçlarının gerçekleştirme düzeyinin düşük kaldığı görülmektedir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt probleminde öğretmenlere ‘Tema ve içerik olarak 9. Sınıf Müzik derslerinde kazandırılması hedeflenen alana özgü becerilere sizce kılavuz kitapta ne derece önem verilmektedir? Bu tema ve içeriklerin gerçekleşme düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?’ sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bilgiler tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 10.

Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilere İlişkin Öğretmen Görüşleri

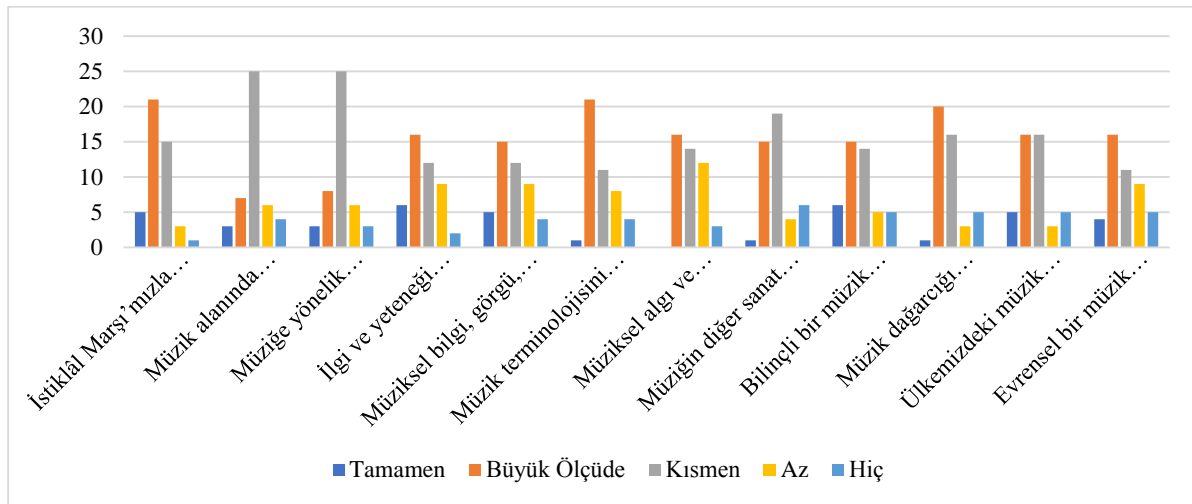
Beceriler	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
İstiklâl Marşı’mızla beraber millî birlik ve bütünlüğümüzü pekiştiren diğer marslarımızı doğru ve etkili seslendirme	5	11,1	21	46,6	15	33,3	3	6,6	1	2,2	45	100	3,57
Müzik alanında yapılan çalışmaları ve gelişmeleri takip etme	3	6,6	7	15,5	25	55,5	6	13,3	4	8,8	45	100	2,97

Müziğe yönelik olumlu tutum sergileyerek özgüvenini ve yaratıcılığını geliştirme	3	6,6	8	17,7	25	55,5	6	13,3	3	6,6	45	100	3,04
İlgi ve yeteneği doğrultusunda müzik etkinliklerine (şarkı söyleme, yaratıcı çalışmalar, araştırma) yönelme	6	13,3	16	35,5	12	26,6	9	20	2	4,4	45	100	3,33
Müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirme	5	11,1	15	33,3	12	26,6	9	20	4	8,8	45	100	3,17
Müzik terminolojisini ve dilini doğru kullanma	1	2,2	21	46,6	11	24,4	8	17,7	4	8,8	45	100	3,15
Müziksel algı ve bilgilenme ile müziksel temel okuma ve yazma becerisine sahip olma	-	-	16	35,5	14	31,1	12	26,6	3	6,6	45	100	2,95
Müziğin diğer sanat dallarıyla ilişkisini kurarak estetik duygularını geliştirme	1	2,2	15	33,3	19	42,2	4	8,8	6	13,3	45	100	3,02

Bilinçli bir müzik dinleyicisi olma	6	13,3	15	33,3	14	31,1	5	11,1	5	11,1	45	100	3,26
Müzik dağırcığı oluşturma	1	2,2	20	44,4	16	35,5	3	6,6	5	11,1	45	100	3,2
Ülkemizdeki müzik türlerini ve önemli sanatçıları tanıma	5	11,1	16	35,5	16	35,5	3	6,6	5	11,1	45	100	3,28
Evrensel bir müzik kültürüne sahip olmaları	4	8,8	16	35,5	11	24,4	9	20	5	11,1	45	100	3,11

Şekil 9. Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilere İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafîği

Tablo 10. da görüldüğü üzere öğretmenlerden 'İstiklâl Marşı' mızla beraber millî birlik ve bütünlüğümüzü pekiştiren diğer marslarımızı doğru ve etkili seslendirme' kazanımı %57,7 büyük ölçüde ve tamamen derken, %42,3'ü kısmen, az ve hiç demiştir.

‘Müzik alanında yapılan çalışmaları ve gelişmeleri takip etme’ kazanımına %22,1 büyük ölçüde ve tamamen derken, %77,9’u kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Müziğe yönelik olumlu tutum sergileyerek özgüvenini ve yaratıcılığını geliştirme’ %24,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, 75,7’si kısmen, az ve hiç demiştir.

‘İlgi ve yeteneği doğrultusunda müzik etkinliklerine (şarkı söyleme, yaratıcı çalışmalar, araştırma) yönelme’ %48,8 büyük ölçüde ve tamamen derken, %51,2 kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirmeleri’ %44,4 büyük ölçüde ve tamamen derken, 55,6’sı kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Müzik terminolojisini ve dilini doğru kullanmaları’ %48,8 büyük ölçüde ve tamamen derken, 51,2 kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Müziksel algı ve bilgilenme ile müziksel temel okuma ve yazma becerisine sahip olmaları’ %35,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, %64,5’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Müziğin diğer sanat dallarıyla ilişkisini kurarak estetik duygularını geliştirmeleri’ %45,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, 54,5’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları’ %45,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, %54,4 kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Müzik dağarcığı oluşturmaları’ %46,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, %53,4 kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Ülkemizdeki müzik türlerini ve önemli sanatçıları tanımaları’ %46,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, %53,4 kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Evrensel bir müzik kültürüne sahip olmaları’ %44,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, %55,7 kısmen, az ve hiç demiştir.

Öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında, kılavuz kitapta yer alan alana özgü becerilere yeterince yer verildiği görülmekle birlikte, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda çeşitli müzik etkinliklerine katılımının gerçekleşmesi öne çıkan becerilerdir.

Bununla birlikte, marşlarımızı doğru seslendirme ve ülkemizdeki müzik türlerini ile önemli sanatçıları tanıma becerileri ise öne çıkmış olan alana özgü diğer beceriler olarak belirtilmiştir.

Tablo 11.

Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilerin Gerçekleştirilme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

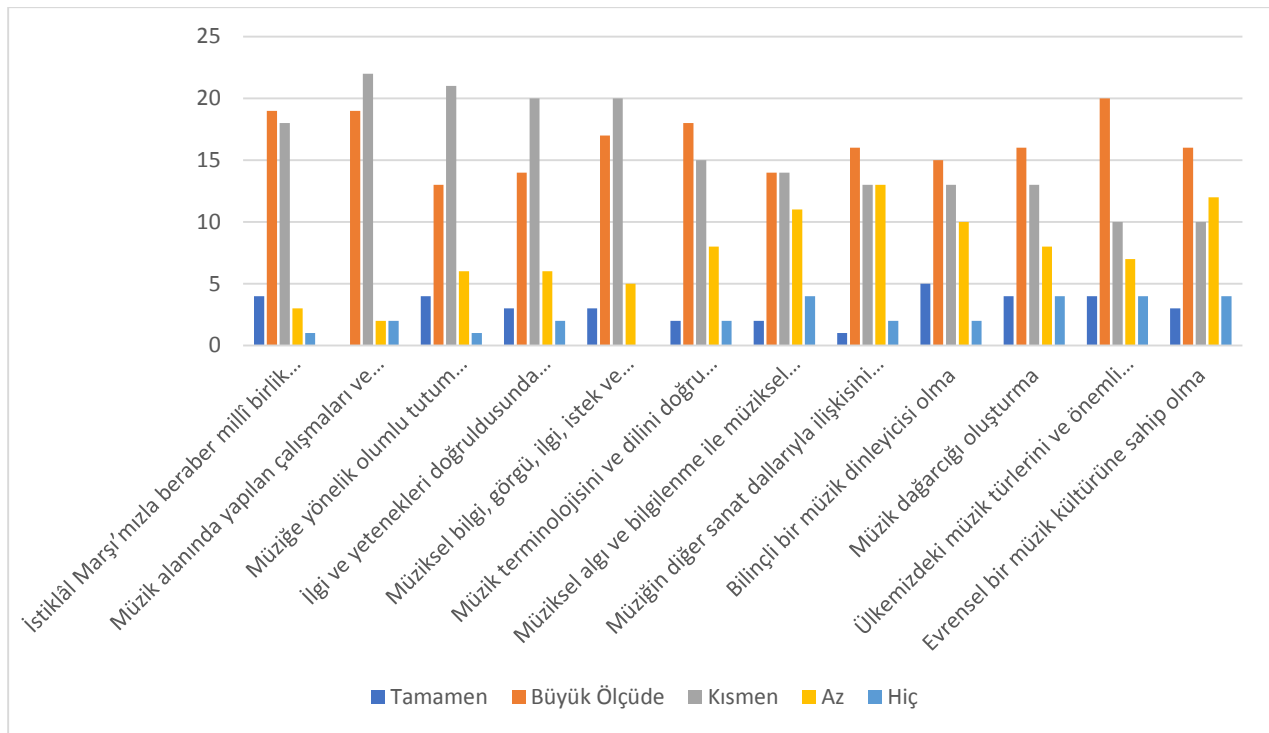
Beceriler	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
İstiklâl Marşı'mızla beraber millî birlik ve bütünlüğümüzü pekiştiren diğer marşlarımızı doğru ve etkili seslendirme	4	8,8	19	42,2	18	40	3	6,6	1	2,2	45	100	3,48
Müzik alanında yapılan çalışmaları ve gelişmeleri takip etme	-	-	19	42,2	22	48,8	2	4,4	2	4,4	45	100	3,28
Müziğe yönelik olumlu tutum sergileyerek özgüvenini ve yaratıcılığını geliştirme	4	8,8	13	28,8	21	46,6	6	13,3	1	2,2	45	100	3,28
İlgi ve yeteneği doğrultusunda müzik etkinliklerine (şarkı söyleme,	3	6,6	14	28,8	20	44,4	6	13,3	2	4,4	45	100	3,22

yaratıcı çalışmalar, araştırma) yönelme														
Müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirme	3	6,6	17	37,7	20	44,4	5	11,1	-	-	45	100	3,4	
Müzik terminolojisini ve dilini doğru kullanma	2	4,4	18	40	15	33,3	8	17,7	2	4,4	45	100	3,22	
Müziksel algı ve bilgilenme ile müziksel temel okuma ve yazma becerisine sahip olma	2	4,4	14	31,1	14	31,1	11	24,4	4	8,8	45	100	2,97	
Müziğin diğer sanat dallarıyla ilişkisini kurarak estetik duygularını geliştirme	1	2,2	16	35,5	13	28,8	13	28,8	2	4,4	45	100	3,02	
Bilinçli bir müzik dinleyicisi olma	5	11,1	15	33,3	13	28,8	10	22,2	2	2,2	45	100	3,24	
Müzik dağarcığı oluşturma	4	8,8	16	35,5	13	28,8	8	17,7	4	8,8	45	100	3,17	
Ülkemizdeki müzik türlerini ve önemli sanatçıları tanıma	4	8,8	20	44,4	10	22,2	7	15,5	4	8,8	45	100	3,28	

Evrensel bir
müzik
kültürüne sahip
olma

3 6,6 16 35,5 10 22,2 12 48,8 4 8,8 45 100 3,04.

Şekil 10. Tema ve İçerik Olarak 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Becerilerin Gerçekleştirilme Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 11. de görüldüğü üzere öğretmenlerden 'İstiklâl Marşı'mızla beraber millî birlik ve bütünlüğümüzü pekiştiren diğer marslarımızı doğru ve etkili seslendirme' kazanımı %51 büyük ölçüde ve tamamen derken, %49'u kısmen, az ve hiç demmiştir.

'Müzik alanında yapılan çalışmalarını ve gelişmeleri takip etme' kazanımına %42,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, %57,8'i kısmen, az ve hiç demmiştir. 'Müziğe yönelik olumlu

tutum sergileyerek özgüvenini ve yaratıcılığını geliştirme' %37,6 büyük ölçüde ve tamamen derken, 62,4'ü kısmen, az ve hiç demiştir.

'İlgi ve yeteneği doğrultusunda müzik etkinliklerine (şarkı söyleme, yaratıcı çalışmalar, araştırma) yönelme' %33,4 büyük ölçüde ve tamamen derken, %66,6'sı kısmen, az ve hiç demiştir. 'Müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirmeleri' %44,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, 55,7'si kısmen, az ve hiç demiştir. 'Müzik terminolojisini ve dilini doğru kullanmaları' %44,4 büyük ölçüde ve tamamen derken, 55,6 kısmen, az ve hiç demiştir. 'Müziksel algı ve bilgilenme ile müziksel temel okuma ve yazma becerisine sahip olmaları' %35,5 büyük ölçüde ve tamamen derken, %64,5'i kısmen, az ve hiç demiştir. 'Müziğin diğer sanat dallarıyla ilişkisini kurarak estetik duygularını geliştirmeleri' %37,7 büyük ölçüde ve tamamen derken, 62,3'ü kısmen, az ve hiç demiştir. 'Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları' %44,4 büyük ölçüde ve tamamen derken, %55,6 kısmen, az ve hiç demiştir. 'Müzik dağarcığı oluşturmaları' %44,3 büyük ölçüde ve tamamen derken, %55,7 kısmen, az ve hiç demiştir. 'Ülkemizdeki müzik türlerini ve önemli sanatçıları tanımaları' %53,2 büyük ölçüde ve tamamen derken, %46,8 kısmen, az ve hiç demiştir. 'Evrensel bir müzik kültürüne sahip olmaları' %42,1 büyük ölçüde ve tamamen derken, %57,9 kısmen, az ve hiç demiştir.

Öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında, Tema ve içerik olarak kılavuz kitapta yer alan alana özgü becerilerin gerçekleştiği düşünülmektedir.

Bu tabloya bakıldığında, alana özgü gerçekleşme düzeyleri bir önceki tablodaki alana özgü becerilerden daha yüksektir. Öğretmenlerin becerilerin gerçekleşmesi anlamında verimli çalıştıkları ve alana yönelik pozitif yönde çalışmaların yapıldığı düşünülmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

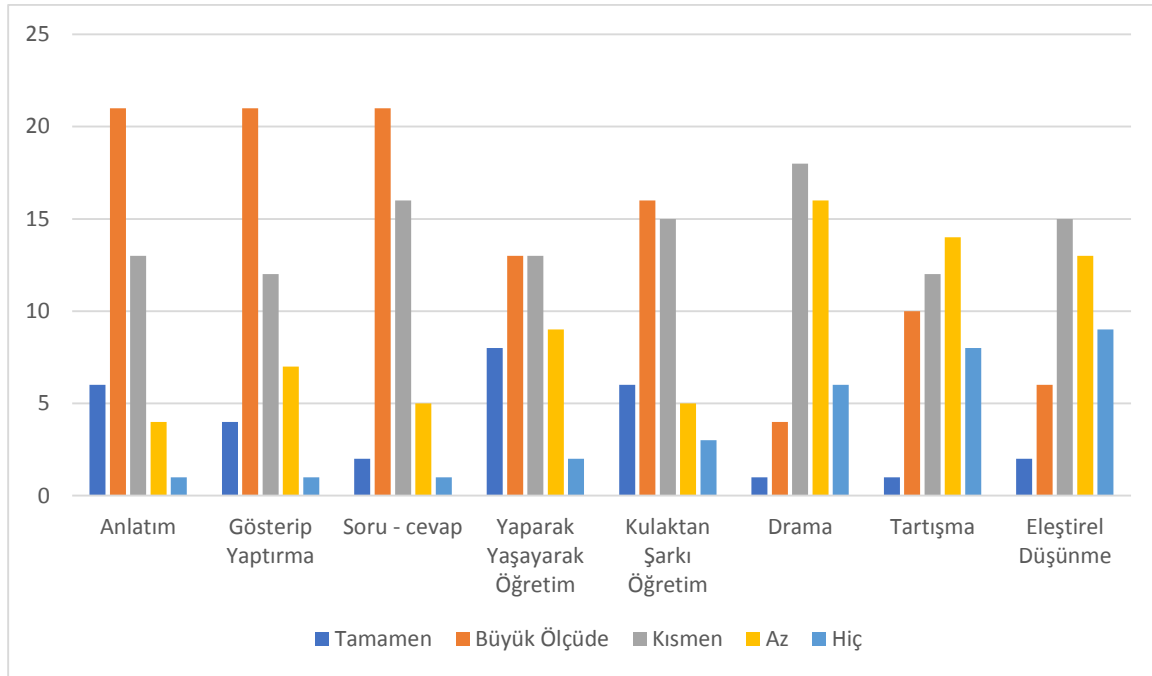
Araştırmanın üçüncü alt probleminde öğretmenlere ‘9. sınıf müzik dersi öğretim programında ve kılavuz kitapta öğretim durumlarına hangi sıklıkta başvurulmuştur? Bu öğretim durumlarının gerçekleşme düzeyi nedir?’ sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bilgiler tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 12.

9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında ve Kılavuz Kitapta Öğretim Durumlarına Başvurulma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretim Durumları	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Anlatım	6	13,3	21	46,6	13	28,8	4	8,8	1	2,2	45	100	3,6
Gösterip Yaptırma	4	8,8	21	46,6	12	26,6	7	15,5	1	2,2	45	100	3,44
Soru-Cevap	2	4,4	21	46,6	16	35,5	5	11,1	1	2,2	45	100	3,4
Yaparak Yaşayarak Öğretim	8	17,7	13	28,8	13	28,8	9	20	2	2,2	45	100	3,35
Kulaktan Şarkı Öğretim	6	13,3	16	35,5	15	33,3	5	11,1	3	6,6	45	100	3,37
Drama	1	2,2	4	8,8	18	40	16	35,5	6	13,3	45	100	2,51
Tartışma	1	2,2	10	22,2	12	26,6	14	31,1	8	17,7	45	100	2,6
Eleştirel Düşünme	2	4,4	6	13,3	15	33,3	13	28,8	9	20	45	100	2,53

Şekil 11. 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında ve Kılavuz Kitapta Öğretim Durumlarına Başvurulma Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 12. de görüldüğü üzere öğretim programında ve kılavuz kitapta yer alan öğretim durumlarından ‘Anlatım’ (%59,9), ‘Gösterip Yaptırma’ (%55,4), ‘Soru-Cevap’ (%51), ‘Kulaktan Şarkı Öğretimi’ (%48,8) ile öğretmenlerin çoğunluğu büyük ölçüde ve tamamen dediği görülmektedir.

Bu duruma, ‘Drama’ (%11), ‘Tartışma’ (%24,4), ‘Eleştirel Düşünme’ (%17,7) ve ‘Yaparak Yaşayarak Öğretim’ (%46,5) ile büyük ölçüde ve tamamen denilmiştir.

Böylece öğretim durumu olarak değerlendirildiğinde, ‘Drama’, ‘Tartışma’, ‘Eleştirel Düşünme’ gibi öğretim durumlarının, öğretmenler tarafından daha az sıklıkta kullanıldığı görülmektedir.

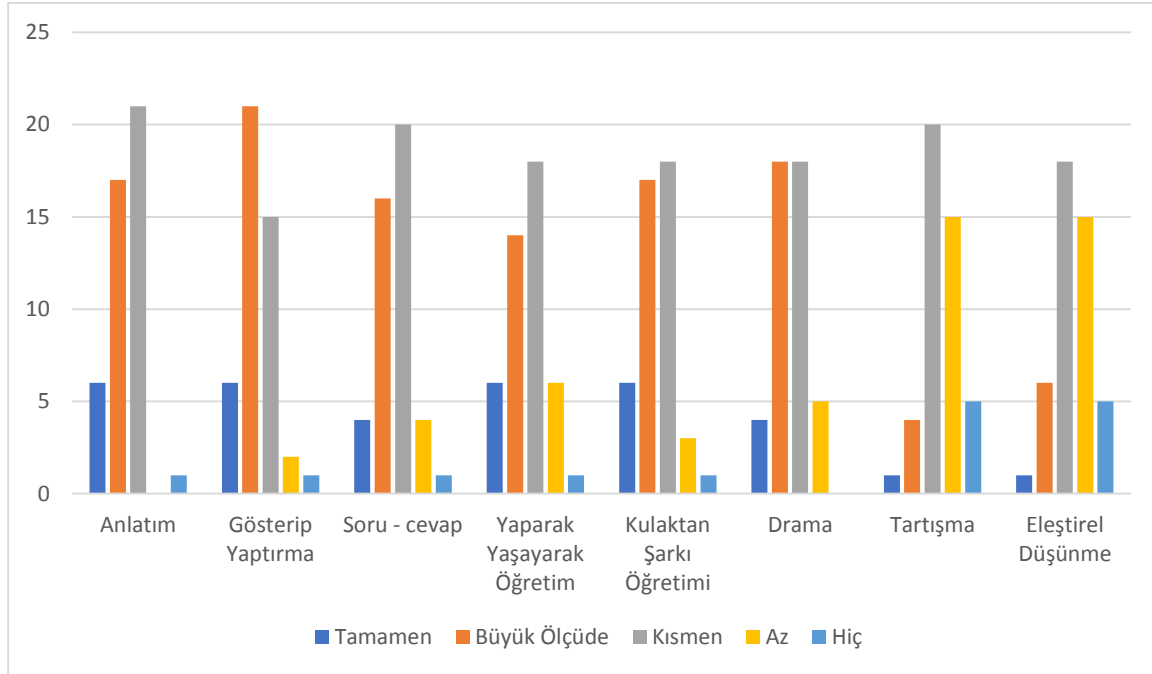

Tablo 13.

9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında ve Kılavuz Kitaptaki Öğretim Durumlarının Gerçekleşme Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretim Durumları	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Anlatım	6	13,3	17	37,7	21	46,6	-	-	1	2,2	45	100	3,6
Gösterip Yaptırma	6	13,3	21	46,6	15	33,3	2	4,4	1	2,2	45	100	3,64
Soru-Cevap	4	8,8	16	35,5	20	44,4	4	8,8	1	2,2	45	100	3,4
Yaparak Yaşayarak Öğretim	6	13,3	14	31,1	18	40	6	13,3	1	2,2	45	100	3,4
Kulaktan Şarkı Öğretim	6	13,3	17	37,7	18	40	3	6,6	1	2,2	45	100	3,53
Drama	4	8,8	18	40	18	40	5	11,1	-	-	45	100	3,48
Tartışma	1	2,2	4	8,8	20	44,4	15	33,3	5	11,1	45	100	2,57
Eleştirel Düşünme	1	2,2	6	13,3	18	40	15	33,3	5	11,1	45	100	2,62

Şekil 12. 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında ve Kılavuz Kitaptaki Öğretim Durumlarının Gerçekleşme Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Grafiği

Tablo 13. de görüldüğü üzere öğretim programında ve kılavuz kitapta yer alan öğretim durumlarının gerçekleşme düzeyi ise ‘Anlatım’ (%51), ‘Gösterip Yaptırma’ (%59,9), ‘Soru-Cevap’ (%44,3), ‘Kulaktan Şarkı Öğretimi’ (%51) ile öğretmenlerin çoğunluğu tarafından büyük ölçüde ve tamamen denildiği görülmektedir.

‘Drama’ (%51,1), ‘Tartışma’ (%88,8), ‘Eleştirel Düşünme’ (%84,5) ve ‘Yaparak Yaşayarak Öğretim’ (%55,5) ile kısmen, az ve hiç denilmiştir. Öğretim durumu olarak bu yaklaşımların gerçekleşme düzeylerinin daha düşük olduğu düşünülmektedir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt probleminde öğretmenlere ‘Müzik dersi öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme türlerine hangi sıklıkla başvuruyorsunuz? Bu ölçme ve

değerlendirme türlerine hangi sıklıkta başvurulması gerekmektedir?’ sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bilgiler tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

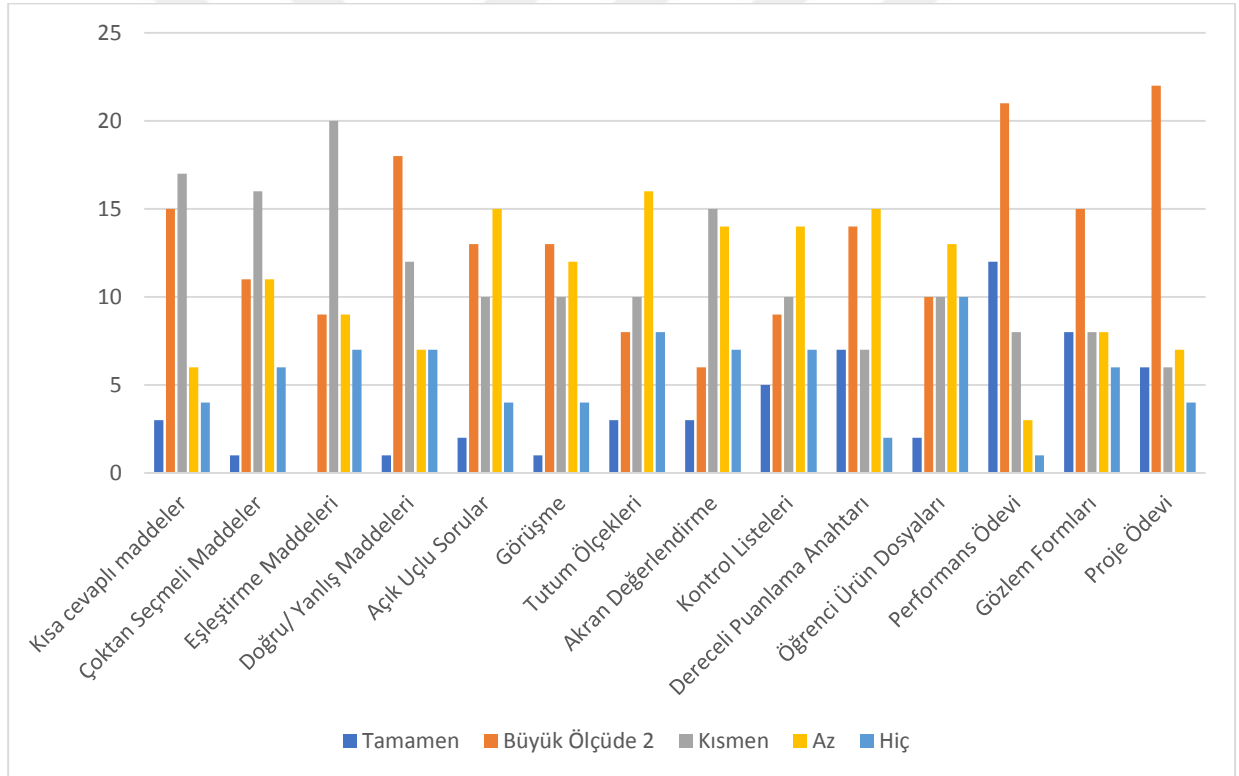
Tablo 14.

Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurduklarına İlişkin Görüşleri

Öğretim Durumları	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Kısa cevaplı maddeler	3	6,6	15	33,3	17	37,7	6	13,3	4	8,8	45	100	3,15
Çoktan Seçmeli Maddeler	1	2,2	11	24,4	16	35,5	11	24,4	6	13,3	45	100	2,77
Eşleştirme Maddeleri	-	-	9	20	20	44,4	9	20	7	15,5	45	100	2,68
Doğru/ Yanlış Maddeleri	1	2,2	18	40	12	26,6	7	15,5	7	15,5	45	100	2,97
Açık Uçlu Sorular	2	4,4	13	28,8	10	22,2	15	33,3	4	8,8	45	100	2,8
Görüşme	1	2,2	13	28,8	10	22,2	12	26,6	4	8,8	45	100	2,55
Tutum Ölçekleri	3	6,6	8	17,7	10	22,2	16	35,5	8	17,7	45	100	2,6
Akran Değerlendirme	3	6,6	6	13,3	15	33,3	14	31,1	7	15,5	45	100	2,64
Kontrol Listeleri	5	11,1	9	20	10	22,2	14	31,1	7	15,5	45	100	2,8
Dereceli Puanlama Anahtarı	7	15,5	14	31,1	7	15,5	15	33,3	2	4,4	45	100	3,2

Öğrenci Ürün Dosyaları	2	4,4	10	22,2	10	22,2	13	28,8	10	22,2	45	100	2,57
Performans Ödevi	12	26,6	21	46,6	8	17,7	3	6,6	1	2,2	45	100	3,88
Gözlem Formları	8	17,7	15	33,3	8	17,7	8	17,7	6	13,3	45	100	3,24
Proje Ödevi	6	13,3	22	48,8	6	13,3	7	15,5	4	8,8	45	100	3,42

Şekil 13. Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurdıklarına İlişkin Görüşleri Grafiği

Tablo 14. de görüldüğü üzere öğretmenlerin müzik dersi öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme türlerinden ‘kısa cevaplı maddeler’ %39,9 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %60,1’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Çoktan seçmeli maddeler’ %26,6 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %73,4’ü kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Eşleştirme maddeleri’ %20 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %80’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Doğru/ yanlış maddeleri’ %42,2 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %57,8’, kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Açık uçlu sorular’ %33,2 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %66,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Görüşme’ %31 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %69’u kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Tutum ölçekleri’ %24,3 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %75,7’si kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Akran değerlendirme’ %19,9 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %80,1’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Kontrol listeleri’ %31,1 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %68,9’u kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Dereceli puanlama anahtarı’ %46,6 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %53,4’ü kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Öğrenci ürün dosyaları’ %26,6 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %73,4’ü kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Performans ödevi’ %73,2 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %26,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Gözlem formları’ %51 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %49’u kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Proje ödevi’ %62,1 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %37,9’u kısmen, az ve hiç demiştir.

Bu tabloya bakıldığında ise, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinde “kısa cevaplı maddeler, dereceli puanlama anahtarı ve performans ödevi” ile ölçme ve değerlendirme türlerine başvurduğu düşünülmektedir.

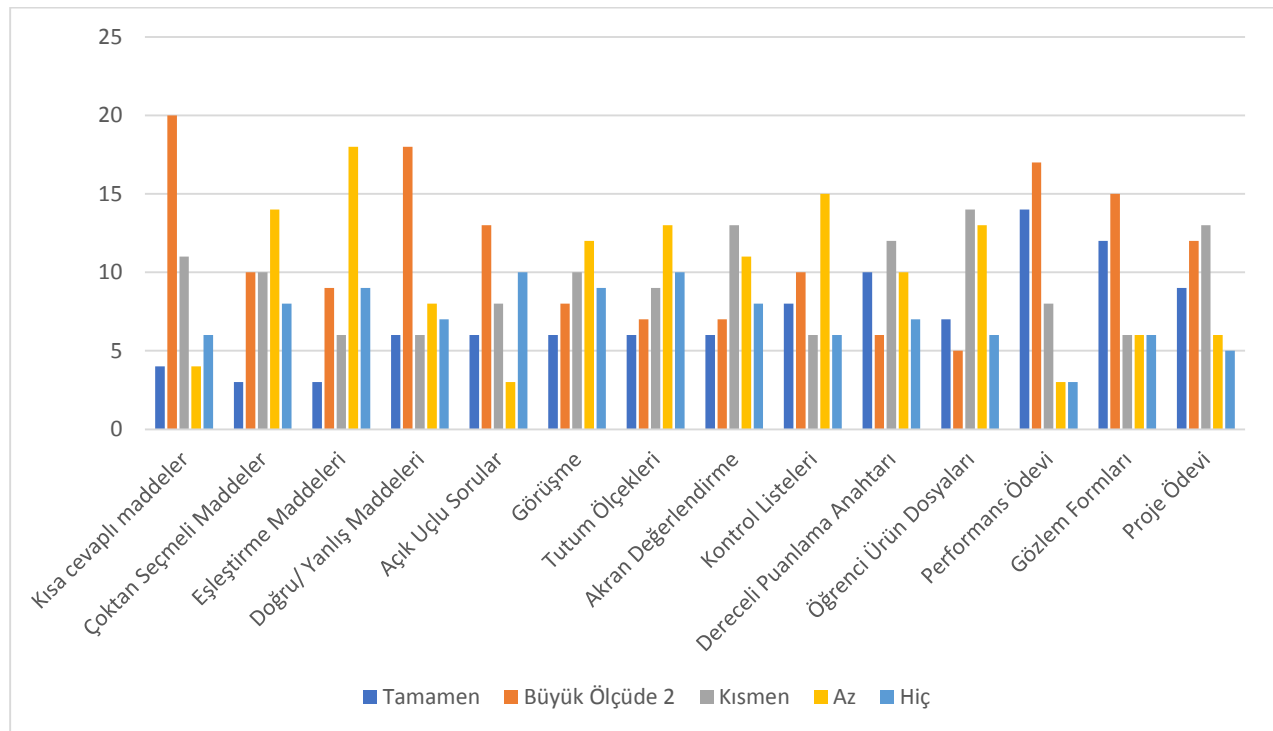
Tablo 15.

Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurulması Gerekliliğine İlişkin Görüşleri

Öğretim Durumları	Tamamen		Büyük Ölçüde		Kısmen		Az		Hiç		Toplam		Ort. 1-5
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Kısa cevaplı maddeler	4	8,8	20	44,4	11	24,4	4	8,8	6	13,3	45	100	3,26
Çoktan Seçmeli Maddeler	3	6,6	10	22,2	10	22,2	14	31,1	8	17,7	45	100	2,68
Eşleştirme Maddeleri	3	6,6	9	20	6	13,3	18	40	9	20	45	100	2,53
Doğru/ Yanlış Maddeleri	6	13,3	18	40	6	13,3	8	17,7	7	15,5	45	100	3,17
Açık Uçlu Sorular	6	13,3	13	28,8	8	17,7	3	6,6	10	22,2	45	100	2,71
Görüşme	6	13,3	8	17,7	10	22,2	12	26,6	9	20	45	100	2,77
Tutum Ölçekleri	6	13,3	7	15,5	9	20	13	28,8	10	22,2	45	100	2,68
Akran Değerlendirme	6	13,3	7	15,5	13	28,8	11	24,4	8	17,7	45	100	2,82
Kontrol Listeleri	8	17,7	10	22,2	6	13,3	15	33,3	6	13,3	45	100	2,97
Dereceli Puanlama Anahtarı	10	22,2	6	13,3	12	26,6	10	22,2	7	15,5	45	100	3,04
Öğrenci Ürün Dosyaları	7	15,5	5	11,1	14	31,1	13	28,8	6	13,3	45	100	2,86
Performans Ödevi	14	31,1	17	37,7	8	17,7	3	6,6	3	6,6	45	100	3,8

Gözlem Formları	12	26,6	15	33,3	6	13,3	6	13,3	6	13,3	45	100	3,46
Proje Ödevi	9	20	12	26,6	13	28,8	6	13,3	5	11,1	45	100	3,31

Şekil 14. Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretim Programında Kullandıkları Ölçme ve Değerlendirme Türlerine Hangi Sıklıkta Başvurulması Gerekliliğine İlişkin Görüşleri Grafiği

Tablo 15. de görüldüğü üzere öğretmenlerin müzik dersi öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme türlerinden ‘kısa cevaplı maddeler’ %53,2 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %46,8’i kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Çoktan seçmeli maddeler’ %28,8 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %71,2’ü kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Eşleştirme maddeleri’ %26,6 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %73,4’si kısmen, az ve hiç demiştir. ‘Doğru/ yanlış maddeleri’ %53,3 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %46,7’si kısmen, az ve hiç

demıştır. ‘Açık uçlu sorular’ %42,1 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %57,9’i kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Görüşme’ %31 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %69’u kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Tutum ölçekleri’ %28,8 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %71,2’si kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Akran değerlendirme’ %28,8 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %71,2’i kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Kontrol listeleri’ %39,9 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %60,1’u kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Dereceli puanlama anahtarı’ %35,5 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %64,5’ü kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Öğrenci ürün dosyaları’ %26,6 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %73,4’ü kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Performans ödevi’ %68,8 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %31,2’i kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Gözlem formları’ %59,9 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %40,1’i kısmen, az ve hiç demıştır. ‘Proje ödevi’ %46,6 ile tamamen ve büyük ölçüde derken, %53,4’u kısmen, az ve hiç demıştır.

Bu durumda öğretmenlerin sıklıkla başvurdukları ölçme ve değerlendirme türleri ortalamalarına bakıldığında ‘kısa cevaplı maddeler’ (3,26 Ort.), ‘Performans ödevi’ (3,8 Ort.), ‘Gözlem formları’ (3,46 Ort.), ‘Proje ödevi’ (3,31 Ort.) ile yine öğretmenlerin müzik derslerinde başvurulması gerektiği fikri öne çıkan ölçme değerlendirme türleridir.

Yine bakıldığında ‘Çoktan seçmeli maddeler’ (2,68 ort.), ‘Eşleştirme maddeleri’ (2,55 ort.), ‘Görüşme’(2,77 ort.), ‘Tutum ölçekleri’(2,68 ort.), Akran değerlendirme (2,82 ort.), ‘Öğrenci ürün dosyaları’(2,86 ort.), ‘Açık uçlu sorular’ (2,71 ort.) ile öğretmenlerin daha az sıklıkta başvurulması gerektiğini düşündükleri ölçme ve değerlendirme türleri olarak göze çarpmaktadır.

4. Bölüm

Sonuç ve Öneriler

4.1. Sonuçlar

Bu araştırmada 9. Sınıf Müzik dersi öğretim programı ve uygulamalarının müzik öğretmenlerinin görüşleri incelenerek önem ve gerçekleşme durumları incelenmiştir. Sonuçlar araştırmada ele alınan alt problemler doğrultusunda ortaya konulmuştur.

4.1.1. Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar. Öğretmen görüşlerine genel olarak bakıldığında 9. sınıf öğretim programında yer alan öğrenme alanları önemine ilişkin ağırlıklı ortalamaları ‘Dinleme-söyleme’ alanı için 4,12, ‘Müziksel algı ve Bilgilenme’ alanı için 3,73, ‘Müziksel Yaratıcılık’ alanı için 3,46, ‘Müzik Kültürü’ alanı için 3,53 ortalamayla öğretmenlerin çoğunluğu tarafından önemli ve gerekli bulunduğunu belirlenmiştir.

Ortaöğretim 9. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan öğrenme alanlarına ait hedeflerin kısmen gerçekleştiği görülmektedir. Kısmen gerçekleşmesinin nedenleri olarak, öğrencilerin ortaokulda almış oldukları müzik dersi bilgilerinin yetersiz oluşu öğrenme alanlarına ait hedeflerin gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır. Öğrencilerin temel müzik bilgilerine yeteri kadar sahip olmamaları, öğretmenlerin bu hedefleri gerçekleştirmekte zorlandığını göstermektedir. Araç gereçlerin yetersizliği, öğrencilerin ders esnasında kullanabilecekleri bir çalgıya sahip olmamaları, müzik dersine ait bir dersliğin olmaması, sınıfların fiziki şartlarının uygun olmaması, sınıfların oldukça kalabalık olması gibi sebepler de hedeflerin gerçekleştirilmesini güçleştirmektedir. Ayrıca müzik dersinin amacına uygun ve sistemli işlenmesi gelecek yıllar açısından oldukça önemli olduğu için alt sınıflardan itibaren konuların tam bir şekilde işlenmesi sonrası için gerekli alt yapının sağlanmasına imkân verecektir. Tam öğrenim sağlanmadan geçilen her yeni konu, öğrenci motivasyonunu

düşürecek ve bu durumda sınıf seviyesi kendiliğinden düşüp öğretmen bu uygulamalarda zorlanabilecektir.

4.1.2. İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar. Tema ve içerik olarak 9. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabındaki kazandırılması hedeflenen alana özgü becerilerin 3.17 genel ortalamayla tüm öğretmenler tarafından kısmen önemli ve gerekli olduğu görülmektedir.

Yine öğretmen görüşlerine bakıldığında tema ve içerik olarak kılavuz kitapta yer alan alana özgü becerilere yeterince yer verildiği düşünülmektedir.

Tema ve içerik olarak 9. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabındaki kazandırılması hedeflenen alana özgü becerilerin 3.17 genel ortalamayla tüm öğretmenler tarafından kısmen önemli ve gerekli olduğu görülmektedir.

Tema ve içerik olarak öğretmenlerin kılavuz kitapta yer verilen alana özgü becerilerin gerekli olduğu ve aynı şekilde gerçekleşme düzeylerinin de yeterli olduğu söylenebilir.

Kılavuz kitapta yer alan alana özgü becerilerin tam olarak gerçekleşmemesinde etken, öğrencilerin müzik dersine motivasyonlarının düşük olması ve bununla birlikte derse gelirken materyallerini yanlarında getirmemesiyle birlikte okul ve derslik ortamının müzik dersi için elverişli olmaması gibi sebeplerden kaynaklı olabileceği görülmektedir.

4.1.3. Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar. 9. Sınıf müzik dersi öğretim programında ve kılavuz kitapta öğretmenlerin başvurdukları öğretim durumlarından ‘Anlatım’, ‘Gösterip yaptırma’, ‘Kulaktan şarkı öğretimi’ daha çok derslerde tercih edilen öğretim durumları olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin çoğunluğu klasik yöntemler kullanarak öğretimi sağladığı ve az bir kesimin farklı öğretim durumlarından yararlandığı gözlemlenmiştir. Böylece öğretim durumu olarak

değerlendirdiğimizde ‘Drama’, ‘Tartışma’, Eleştirel Düşünme’, gibi öğretim durumları öğretmenler tarafından daha az sıklıkta kullanıldığı görülmüştür.

9. Sınıf müzik ders saatinin iki saate çıkarılması olumlu olmakla birlikte bu iki saatlik ders süresinde daha çok öğrenci merkezli yaklaşımla drama, eleştirel düşünme vb. gibi öğretim durumları kullanılarak yeni yaklaşımlar denenerek öğrencinin müzik dersine olan ön yargısı kırılarak, ders hakkındaki negatif yönde olan düşüncesini pozitif yöne değiştirilebileceği düşünülmektedir.

Yine baktığımızda öğrencilerin artık klasik ders düzeninden ziyade yaratıcı, öğrenci merkezli ve kendilerini daima ders içinde hissetmelerini sağlayacak dersleri istedikleri, müzik dersinde öğretmenlerin kullanacakları yöntem ve tekniklerin öğrencinin derse sevmesi ve motivasyonunun yükselmesi açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

4.1.4. Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar. Müzik dersi öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme türlerine öğretmenlerin ne sıklıkta başvurduklarına baktığımızda ‘kısa cevaplı maddeler’ 3,15, ‘Performans ödevi’ 3,88, ‘Gözlem formları’ 3,24, ‘Proje ödevi’ 3,42 ortalama ile öğretmenlerin başvurdukları öne çıkan ölçme değerlendirme türleridir.

Yine bakıldığında ‘Görüşme’ 2,6, ‘Tutum ölçekleri’ 2,64, ‘Akran değerlendirme’ 2,8, ‘Öğrenci ürün dosyaları’ 2,57 ile öğretmenlerin daha az sıklıkta başvurdukları ölçme ve değerlendirme türleri olarak göze çarpmaktadır.

Öğrencilerin alt yapı eksikliği, müzik dersi için hazırlanmış dersliklerin olmaması, kullanılacak araç gereç eksikliği, öğrencilerin, velilerin ve okul yöneticilerinin bu derse karşı ön yargılı ve ilgisiz tutumları müzik dersinin amaçlarına yeterince ulaşamamasının nedenleri arasındadır. Bu nedenler öğrencinin derse olan ilgi ve motivasyonunu düşürmekle birlikte

başvurulan ölçme ve değerlendirme türlerinin yüzeysel kalarak, öğretmenlerin veli ve okul yöneticilerinin baskılarıyla öğrenciye yüksek not verme eğiliminde olduğu düşünülmektedir.

4.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler sunulmuştur;

1. İlkokul 4. Sınıfa kadar olan müzik derslerine sınıf öğretmenleri girmektedir. Sınıf öğretmenlerinin dersin konularına yeterince hâkim olamadıkları düşünüldüğünde öğrencilerin 5.sınıf ve sonrası müzik dersleri için sağlam bir temele sahip olmalarını zorlaştırmıştır. Bu da öğrencinin ortaöğretime başladığında derse karşı ön yargılı yaklaşmasına ve başarısız olmasına sebep olabilmektedir. İlkokul 4.sınıfa kadar olan müzik derslerine branş öğretmenlerinin girmesi, öğrencinin sağlam bir temele sahip olmasını sağlayacak ve derse karşı olan ön yargısını kaldıracağı düşünülmektedir.
2. Okul yöneticilerine ve öğrenci velilerine; sanatın, sosyal ve kültürel etkinliklerin, öğrencilerin genel başarısında ve psikolojik gelişimleri üzerinde önemli etkisi olduğu anlatılmalıdır.
3. Öğretmenlere yönelik hizmet içi kurslar ve seminerler düzenlenerek çağdaş öğretim yöntemleri ve yaratıcı yeni yaklaşımlar gibi alanlarda eğitim verilerek öğretmen bilgileri uluslararası yaklaşımlar da göz önünde bulundurularak güncel tutulmalıdır.
4. Öğrencilerin müzik derslerine yönelik tutumlarını büyük ölçüde etkileyen unsurlardan birisi de dersin öğretmeni olduğundan hareket edilerek, öğretmenlerinin kendi alan bilgilerinin dışında farklı beceri alanlarını da kullanabilmeleri amaçlanmalıdır. Lisans programlarında çarpıcı, özgün, teknoloji ile barışık ders sunum biçimleri geliştirebilen öğretmen adayları yetiştirmek hedeflenmelidir.

5. Müzik eğitim programları geçmişten günümüze sürekli ilerleme göstermekle birlikte alana ışık tutması ve gelecek çalışmalara kaynak olması açısından alanda yapılacak yeni çalışmalar desteklenmelidir.
6. Öğrencilere senenin başında seçtikleri sanat derslerini değiştime hakkı dersin işlevselliğini ve ders öğretmenini zor duruma soktuğu ve bu kapsamda konuyla ilgili yönetmelik maddesi gözden geçirilmelidir.
7. Müzik dersinin işlevselliğini arttıracak çalışmalar yapılarak ortaöğretimde müzik derslerinin önemi konusunda farkındalık arttırılmalı ve her kurumda en az bir müzik öğretmeni görevlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aksu, C. (2018), *Müzik Öğretim Programları (1924-2017) ve Müzik Eğitiminde Yapılandırmacılık*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Akyüz, Y. (2018), *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara: Pagem Yayınları
- Alaylıoğlu, R., Oğuzkan, A. (1976). *Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü.*, İstanbul: İnkılap ve Aka Basımevi.
- Alıcıgüzel, İ. (1979). *İlk ve Orta Dereceli Okullarda Öğretim*. İstanbul: İnkılap ve Ata Kitabevi.
- Akdeniz, A.R. (1995). *Ders Geçme ve Kredi Sisteminde Fizik Müfredatlarının Uygulanmasının Değerlendirilmesi*, II. Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulmuş bildiri, 6-8 Eylül, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Altunya, E. (2001) "*Türkiyede cumhuriyet döneminde uygulanan ilkokul müzik dersi programlarının, çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesi*,"Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant izzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Ayas, A. (1993). *Study of Teachers' and Students' View of the Upper Secondary Curriculum and Students' Understanding of Introductory Chemistry Concepts in the East Black-Sea Region of Turkey*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Southampton, U.K.
- Ayas, A., Özmen, H., Demircioğlu, G., Sağlam, M. (1999). Türkiye'de ve Dünyada Yapılan Program Geliştirme Çalışmaları., *Kimya Açısından Bir Derleme*, D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı, 11, 211-219.
- Ayas, A., Çepni, S., Akdeniz, A.R. (1993). *Development of the Turkish Secondary Science Curriculum*, Science Education, 77, (4), 433-440.

- Caswell, H. L., Campbell, D. S. (1935). *Curriculum development*. New York: American Book Co. 66.
- Demirel, Ö. (1997) *Eğitimde Program Geliştirme kuramdan uygulamaya*, Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan, H. (1970), Ortaöğretim Programları Üzerine Bir İnceleme, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3, 65-90.
- Ertürk, S. (1972) *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gezer, K., Köse, S., Durkan, N., Uşak, M. (2003). *Biyoloji Alanında Yapılan Program Geliştirme Çalışmalarının Karşılaştırılması: Türkiye, İngiltere ve ABD Örneği*, *Pamukkale Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (14), 49-62.
- Karaman Kenan (2001), "*ilköğretim Okulları, 1. devre müzik derslerinin değerlendirilmesi*", Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniv. Sosyal Bilim. Enstitüsü,
- Mcneil, J.D. (1996). *Curriculum "A Comprehensive Introduction" U.S.A*, Harper Collins College Publishers.
- Oğuzkan, A.F.(1993), *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Üçüncü baskı, Ankara: Emel Matbaacılık.
- Oliva, P. F. (1988), *Developing The Curriculum. (Second Edition)*. Scott, Foresman And Company, 4-6.
- Uçan, A. (1982) *Gazi Yükseköğretim Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi*. Ankara.
- Türk Dil Kurumu yayınları (2005) *Büyük Türkçe Sözlük*, 1627
- Uçan, A. (2005), *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*. Ankara: Evrensel Müzik Evi. 61.

- Uz, A., (2002), “Norveç-Bergen Müzik Eğitimi Dünya Konferansı Ve Uluslararası Müzik Eğitimi Kurumu (Isme)”, *Orkestra Müzik Dergisi*, 334 (Ekim 2002), 20-29
- Ünal,F., Ünal, M. (2010). Türkiye’de Ortaöğretim Programlarının Gelişimi, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*
- Sönmez, V. (2005). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık. 37-38.
- Sönmez, V. (2007). *Program Geliştirmede Öğretmen Elkitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık. 10.
- Tan, Ş. Ve Erdoğan, A. (2004). *Öğretimi Planlama ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık. 15-16.
- Turan, S (2000), *John Dewey’s Report of 1924 and his Recommendations on The Turkish Educational System Revisited, History of Education*, 29 (6), 543- 555.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018), *Ortaöğretim Müzik Öğretim Programı* 4-14.
- T.C MEB, *Tebliğler Dergisi*, 26.09.1949, No:557.
- T.C MEB *Tebliğler Dergisi*, 1971, No: 177, Orta Dereceli Okullar Müzik Programı
- T.C. MEB, *Ortaokul Müzik Programı*, 1986, 134.
- T.C. MEB, *Lise Müzik Programı*, 1986, 135-136.
- T.C MEB *Tebliğler Dergisi*, 1991, 2343 Sayılı Tebliğler Dergisine Ek, Lise Ve Dengi Okullara Ait Seçmeli Müzik Dersi Öğretim Programı
- T.C. MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. 2009, *Ortaöğretim 9, 10, 11, 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programı*, 8-12.
- T.C. MEB, *Lise Müzik Öğretim Programı*, 2018, 4-5.
- Varış, F. (1996) *Eğitimde program geliştirme*, Ankara: Alkım yayınları. 16.
- Yönetken, Bedii Halil (1993). *Türkiye’de Müzik Eğitiminin Önemi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları. 14.

EKLER

Ek-1. ANKET SORULARI

Ek-2. ANKET UYGULAMASI İÇİN ALINAN İZİN ÖRNEKLERİ

Ek-3. TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

EK-1. Anket Soruları

Sayın katılımcı,

9. Sınıf müzik dersi öğretim programı ve uygulamalarının müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi konulu yüksek lisans tez için veri toplamaktayım. Aşağıda yer alan anketleri doldurmanız durumunda kişisel bilgilerinizi gizli tutarak cevaplarınızdan elde edilen verilerin sadece tez ve bilimsel makale çalışmalarında kullanılacağını taahhüt ederim.

Erdoğan CANDAR

Bölüm 1. Kişisel Bilgiler	
1- Cinsiyetiniz: ☐ Erkek ☐ Kadın	5- Kaç yıldır bu okulasınız? ..... Yıl
2- Yaş grubunuz: ☐ 20-25 ☐ 26-30 ☐ 31-35 ☐ 36-40 ☐ 41 ve üstü	6- Mezun olduğunuz okul:
3- Çalıştığınız okul:	7- Asıl branşınız:
4- Toplam kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz? ..... Yıl	8- En son eğitim aldığınız eğitim derecesi: ☐ Lisans (4 yıl) ☐ Yüksek lisans ☐ Doktora ☐ Diğer

Bölüm 4. Öğretim Durumları Müzik dersi öğretim programlarında bulunan öğretim yöntem ve tekniklerine <u>ne derece önem vermektedir?</u> Bu öğretim yöntem ve teknikleri derslerde <u>ne ölçüde gerçekleşmektedir?</u>	Klavuz kitapta ne derece Önem verilmektedir?					Ne ölçüde gerçekleşmektedir?				
	Tamamen	Büyük ölçüde	Kısmen	Az	Hiç	Tamamen	Büyük ölçüde	Kısmen	Az	Hiç
40-Anlatım										
41-Gösterip Yaptırma										
42- Soru- Cevap										
43- Yapararak Yaşayarak Öğretim										
44- Kulaktan Şarkı Öğretim										
45- Drama										
46-Tartışma										
47- Eleştirel Düşünme										

Bölüm 5. Ölçme ve Değerlendirme Müzik dersinde aşağıdaki ölçme ve değerlendirme(sınav) türlerine <u>ne sıklıkta başvuruyorsunuz?</u> <u>Ne sıklıkla başvurulması gerektiğini düşünüyorsunuz?</u>	Ne sıklıkta başvuruyorsunuz?					Ne sıklıkta başvurulması gerektiğini düşünüyorsunuz?				
	Tamamen	Büyük ölçüde	Kısmen	Az	Hiç	Tamamen	Büyük ölçüde	Kısmen	Az	Hiç
48- Kısa Cevaplı Maddeler										
49- Çoktan Seçmeli Maddeler										
50- Eşleştirme Maddeleri										
51- Doğru / Yanlış Maddeleri										
52- Açık Uçlu Sorular										
53- Görüşme										
54- Tutum Ölçekleri										

55- Akran değerlendirme													
56- Kontrol listeleri													
57- Dereceli puanlama anahtarları													
58- Öğrenci Ürün Dosyaları													
59- Performans Ödevi													
60- Gözlem formları													
61- Proje Ödevi													
62- Diğer (varsa belirtiniz)													

Ek-2. Anket Uygulaması İçin Alınan İzin Örnekleri

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 86896125-605.01-E.11819821
Konu : Erdiñ Candar'ın Araştırma İzni

18.06.2018

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : Milli Eğitim Bakanlığı'nın Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 22/08/2017 tarihli ve 2017/25 sayılı Genelgesi.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Erdiñ Candar'ın "Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" konulu araştırma isteği Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterlik'in 05/06/2018 tarihli ve 20513 sayılı yazısı ile bildirilmektedir.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Erdiñ Candar'ın "Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" konulu araştırmasını Müdürlüğümüze bağlı **ekli listedeki okullarda** uygulama yapma isteği ilimizde oluşturulan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenerek değerlendirilmiştir. Araştırma ile ilgili çalışmanın **okul/kurumlardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, araştırma formlarının aslı okul müdürlüklerince görülerek ve gönüllülük esası ile** okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda ilgi Genelge çerçevesinde uygulanması ayrıca araştırma sonuçlarının Müdürlüğümüz ile paylaşılması komisyonumuzca uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ekrem KOZ
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

EK: Okul Listesi (6 Sayfa)

OLJR
18.06.2018

Sabahattin DÜLGER
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek-3. Çoğaltma ve Elektronik Yayınlama İzin Formu

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYINLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Erdiñ CANDAR
Tez Adı	Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı Ve Uygulamalarının Müzik Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Bursa İli Örneği)
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
Tez Türü	Yüksek Lisans
Tez Danışman(lar)ı	Doc. Dr. R. Erol DEMİRBATIR
Çoğaltma (Fotokopi ekim) İzni Kısıtlama	☐ Patent Kısıt (2 yıl) ☐ Genel Kısıt (6 ay) ☐ Tezimin elektronik ortamda yayınlanmasına izin veriyorum.

Hazırlamış olduğum tezin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Bursa Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih :

İmza :

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Tarihi : 12.09.1989

Doğum Yeri : Bursa

Öğrenim Gördüğü Kurumlar :

Lise

Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, 2002-2006

Lisans

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, 2007-2011

Yüksek Lisans

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, 2014-2019

Bildiği Yabancı Diller

İngilizce

E-Mail: erdinccandar@gmail.com